

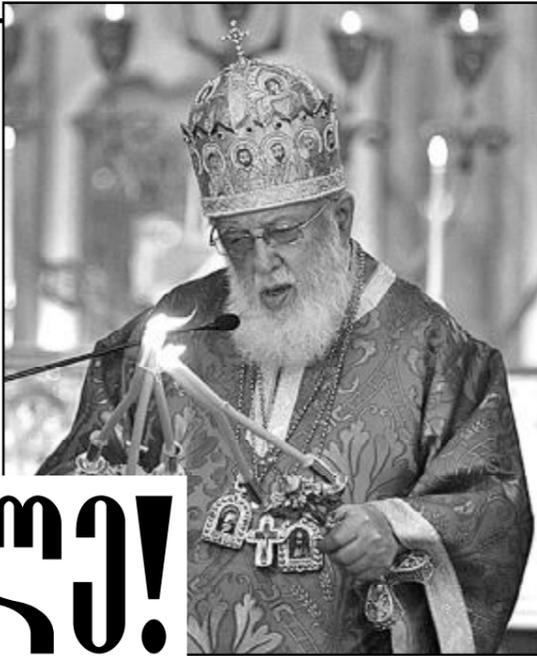
იმისთანა წმინდა საძმომი, ბოგბოტი ბეჭე-
უჭი სიფყაა, ცუდიუბით და ჭბებით ბუბ-
თის გაფანა ყელა უჯარბინბაბე უსამაგლესია.

გამოდის 1918 წლის
25 ივლისიდან

რესპუბლიკა

ორშაბათი, 10 იანვარი, 2022 წ. №4 (9342) ელ.ფოსტა: sakresp@mail.ru და sakresp@top.ge ფასი 1 ლარი

სისოსხლე ან სიკვილი, აირჩიე სისოსხლე!

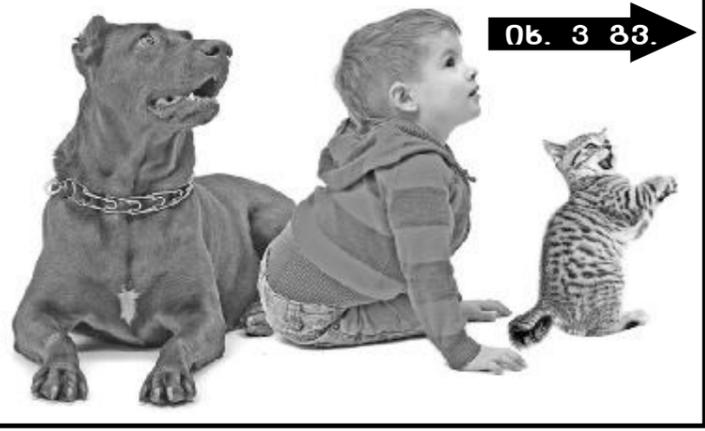
მინა-წყლით სამჯარ პატარა ისრაელი 25-ჯარ გვჯობნის!!!

ისრაელის სოფლის მეურნეობა არახელსაყრე-
ლი პირობების წინააღმდეგ ხანგრძლივი და მძიმე
ბრძოლის წარმატებული ისტორიაა. არადა,
ქვეყნის კლიმატი და წყლის ნაკლებობა ამ მიღწე-
ვას შეუძლებლად წარმოაჩინეს. როდესაც საქარტ-
ველოს და ისრაელს აღარაბ, მიღწევები უფრო და-
საფასებელი ხდება. სოფლის მეურნეობის განვითარ-
ებისთვის საქართველოს თითქმის ყველაფერი აქვს,
თუმცა, შედეგი განსხვავებულია.

იხ. 6 გვ.

ანზორ თოთაძე: უპილავის ნაცვლად კაღვებს და კატებს პემრავლები?

იხ. 3 გვ.

ვინ სპეულირებს 5 ლექსო ლაშქარავას გარდასვალებით(?)

სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის საშობაო ეპისტოლე

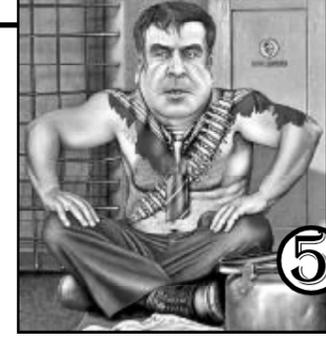
„დგება დღე შეუდარებელი, სრულიად გან-
სხვავებული და განსაკუთრებული არა მარტო
კაცობრიობის ისტორიაში, არამედ მთელი სამ-
ყაროს არსებობაშიც.
ის, რაც 2022 წლის წინ იერუსალიმის მახ-
ლობლად, მეთლემის ერთ მიტოვებულ, პირუტყ-
ვის თავშესაფრად გამოყენებულ გამოქვაბულში
ზამთრის ცივ ღამეს აღესრულა, ენით უთქმე-
ლი სასწაულია, – იშვა ემანუელი!
მანამდე ღმერთი კაცობრივად არ მოვლენ-
ილა. მსგავსი რამ სამყაროში არასოდეს მომ-
ხდარა და არც მოხდება.
ეს არის დღე ცისა და მიწის, შემოქმედისა
და ადამიანის ერთობისათვის გზის გამკვლავი,
ეს არის დღე უფალთან ჩვენი დიდი მშვიდო-
ბის, დიდი შერბილების, დიდი სიხარულის და-
საწყისისა.
გაცხადდა იაკობ მამამთავრის წინასწარმეტყ-
ველება: „წაერთმევა კვერთხი იუდას... ვიდ-
რე არ მოვა მისი მფლობელი და ის იქნება
იმედი ხალხთა“ (დაბ. 49, 10), რაც გულისხ-
მობდა იმას, რომ, როდესაც ისრაელს აღარ
ეყოლებოდა კანონიერი მეფე იუდას ტომიდან,
მაშინ მოევლინებოდათ ზეციური მეფე.

იხ. 2 გვ.

ირაკლი ღარიბაშ-
ვილი: მე მქონდა აბსო-
ლუტურად ღია და გულ-
წრფელი საუბარი ფარ-
მაცევტული ბიზნესის
წარმომადგენლებთან.
ბაზრის ყველა მსხვილი
მოთამაშე მოვიწვიეთ,
მათ ღიად ვესაუბრე,
ვუთხარი, რომ ეს არის
ჩვენი სურვილი. სხვათა
შორის, ძალიან საინტე-
რესო მოსაზრებები მო-
ვისმინე მათგანაც და ახ-
ლა, როგორც კი ახალი
მინისტრი „შევა ფორმა-
ში“, მაქვს უკვე დაგეგმი-
ლი ორი-სამი ისეთი ნა-
ბიჯი, რომელიც პირდა-
პირ დაარტყამს მედიკა-
მენტების ფასებს.

მედიკამენტების სიკვირის მიზეზები თანდათან იხსნება! აუკარავდება!

იხ. 4 გვ.

„შავი სია“- უგაკუული მანიფესტი

5

(პირველი გამოცემა) და, აი, დავით წინასწარმეტყველის შთამომავალ ყოვლადწმინდა ქალწულ მარიამისგან მოველინა ამ ქვეყანას „ნათელი სოფლისა“... „რომლისგან ყოველივე შეიქმნა და მის გარეშე არც ერთი რამ იქმნა“ (ინ.1.3); მოველინა, რათა კაცთა მოღვაწისთვის ეხარებინა:

- „მოველით ჩემდა ყოველი მამრალნი და ტვირთბიძენი, და მე განგისვენო თქვენ;“ (მთ. 11.28)
- „მე ვარ პური სიცოცხლისა, ჩემთან მომსვლელს არ მომივადება“ (ინ. 6.35);
- „მე ვარ კარი ცხოვრათა, ვინც შედის ჩემით, ვადარჩება“ (ინ. 8.12);
- „მე ვარ ვაზი, თქვენ კი ლერწები, ვინც ჩემში არ დარჩება, განეთ განივადება“ (ინ.15.5-6);
- „მე ვარ გზა, ჭეშმარიტება და სიცოცხლე“ (ინ. 14.8).

– რას გულისხმობს, უფრო სწორად, რისკენ მოგვიწოდებს ეს სიტყვები?
– სინერგიისაკენ, - ღვთაებრივი და ადამიანური ნების შეერთებისა და შერწყმისაკენ. ანუ იმისკენ, რაც უნდა იყოს ერთადერთი მთავარი აზრი და მიზანი ჩვენი ცხოვრებისა; ყველაფერი სხვა კი, მასთან შედარებით, ამოივარდოს.

ჩვენში რომ მოხდეს სინერგია, აუცილებელია, შევძლოთ საკუთარი თავისა და ღმერთის, ჩვენი შესაძლებლობისამებრ, შევინათ; ამისთვის კი უპირველესი პირობა ის არის, რომ ადამიანი წმინდა ნათლობით შეუერთდეს ქრისტეს; ასევე, ყოვლად აუცილებელია, თითოეულ ჩვენგანში მოხდეს პიროვნული შეხვედრა ღმერთთან.

ეს აუხსნელი, ადამიანური ლოგიკისათვის მიუწვდომელი მეტად შთამბეჭდავი მოვლენაა, რომელიც არაა იცის, ვისთან და როდის აღესრულება. ისიც შეიძლება, რომ არასწორად ვცხოვრობდეთ, ცუდად ვიქცეოდეთ, ღმერთზე ფიქრსაც კი გავუწოდებდეთ, მაგრამ განსაყდელი, ან სხვა რამ შემთხვევა გამოგვაფიხობდეს, თვალს აგვიხელს ჩვენი ცხოვრებისა და აზროვნების წესს სრულიად შესცვლის და ჩვენი ნებითა და მონდობებით სიხარულით მიგვმართავს ცხოვრების ვიწრო და ველური გზისაკენ.

ღმეს სხვა დროა, იტყვის მავანი... ჩვენ სხვა სამყაროში შევგბიჯებ და ის, რაც ადრე იყო მისაღები და მოსაწონი, თანამედროვეთათვის მოძველებულია და არაფრისმომცემი.

მართლაც, გასული საუკუნის 90-იანი წლებიდან, როდესაც ინტერნეტმა მოიყვამს მსოფლიო, ახალი ერა დაიწყო. ტექნიკის სფეროში, თანამედროვე სამყაროში, ახლა უკვე საოცარი პროგრესია მიღწეული, თუმცა თავი იჩინა ფრიად სერიოზულმა გამოწვევებმა, რაც გვაფიქრებინებს, რომ ჩვენ ყველანი დედაამიწის, როგორც უკვე ერთიანი საერთო სივრცის ნაწილი, ყოფით ცხოვრებას ამ მკვეთრად გაიუმჯობესებთ, ან გადაულახავი დამზოვლების წინაშე აღმოვჩნდებით.

გამოსავალი, რა თქმა უნდა, არსებობს და იგი, ჩვენი აზრით, მხოლოდ ერთია: ყველაზე მთავარი აქცენტი ყველას მიერ გადატანილი უნდა იქნას ადამიანზე და ყველაფერი უნდა გავკეთდეს იმისათვის, რომ წინა პლანზე წამოვიწიოთ იმ ღირებულებებმა, რაც მას შემოქმედთან დაახლოებს; შეადამიანდ ვახდომის ამპარტანული სურვილი კი დალუგვის წინაპირობად გვექცევა.

„სიცოცხლე ან სიკვდილი,“ – ამ არჩევანის წინაშე აღმოჩნდა დღეს ადამის მთელი მოღვაწე. ასეთი მასშტაბური და ყოვლისმომცველი ნამიტი მანამდე არ გვექონია გადასადგმელი.

„აირჩიე სიცოცხლე,“ – მოგვიწოდებს მოციქული. მორწმუნეთათვის ეს ნიშნავს მცნებების დაცვით უფლის მიმსებას, მაღალმნიშვნელოვან პიროვნებად ჩამოყალიბებას, ნიშნავს ღვთის საღიერებლად სხვისთვის ცხოვრებას, რათა შემდეგ ცათა სასუფეველის მკვიდრნი გავხდეთ და მარადიულად ღმერთთან ვმყოფობდეთ.

ათვისტებისათვის კი ასეთი აზროვნება გაუგებარია და მიუღებელი, რადგან ისინი ეყრდნობიან ფორმულირებას: მკერა ის, რასაც ვხედავ და არ მკერა იმის, რაც უხილავია. ამიტომაც არც ღმერთის სწამთ, არც ჩვენი სულის არსებობის და არც მისი უკვდავების; ამასთან, მიიჩნევენ რა, რომ გარდაცვალებით ყველაფერი მთავრდება, ამქვეყნიური კეთილდღეობის ნებისმიერი საშუალებით მიღწევას, ხშირ შემთხვევაში, არ ერიდებიან.

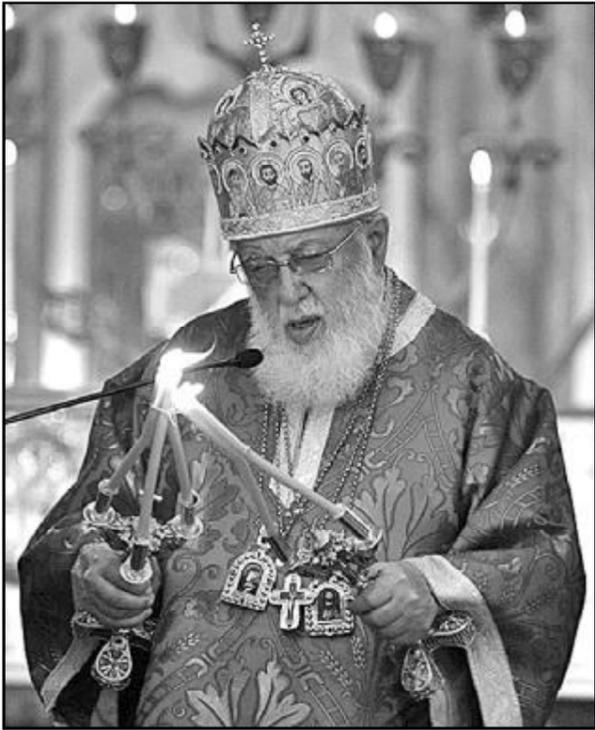
მბრძნე, მორწმუნე ვართ, თუ უწმუნონი, როდესაც თუნდაც ამქვეყნიურ ჩვენს უკეთეს მომავალზე ვფიქრობთ, აუცილებლად წამოიჭრება მრავალი კითხვა, მათ შორის იმის შესახებ, თუ როგორ დავძლიოთ სიდატავე, უმუშევრობა, დევნილობა პრობლემები, როგორ აღვიდგინოთ ტერიტორიული მთლიანობა? ...მაგრამ, ასევე, წამოიჭრება სხვა კითხვებიც, რომლებიც მუდამ აწუხებდა კაცობრიობას: რატომ დაავადებდა? რატომ ვკვდებით? ვინ მოგვცა სიცოცხლე? რა არის იგი? რისთვის ვართ მოწოდებულნი? ...

რა თქმა უნდა, ორივე მიმართულებით გვმართებს ფიქრი, მაგრამ ამ ეპისტოლეში იმ თემებზე გავამახვილებ ყურადღებას, რაც სულიერ სფეროს მოიცავს და ღვთისკენ საუბარი გვების ძიებაში დაგვხმარება.

მომლოდინე პირველივე თავიდან გაცხადებულა დიდი საიდუმლოებანი მცენარეთა, ცხოველთა, ზღვის და ცის ბინადართა, ასევე, ღვთის მიერ სამყაროს შექმნის, ადამიანის დაბადებისა და მისი დანიშნულების თაობაზე.

„მე ვარ ანი და ჰოე, დასაწყისი და დასასრული“ (გამოცხ. 1.8). - მრძანებს მაცხოვარი.

„დასაწყისში იყო სიტყვა (ლოგოსი) და სიტყვა იყო ღმერთი და სიტყვა იყო ღმერთი ... ყოველივე მის მიერ შეიქმნა, მასში იყო სიცოცხლე და სიცოცხლე იყო ადამიანთა ნა-

ძირითადად, ასევე, ოთხი რამ ვნებს მას: მოყვასის სიძულვილი, შური, განკითხვა, მკვლელობა. საერთოდ, გონება ადვილად იმდგრება, მაგრამ გულზე იმდგრება ღმერთი, წმინდა წერილის, წმინდათა ცხოვრებისა და მათი დანიშნულების პითხვით.

გულის სიწმინდის მოპოვებას კი ხანგრძლივი სულიერი შრომა სჭირდება. ამის მიღწევა ჩვენთვის ყველაზე მნიშვნელოვანი მოვლენაა, რადგან ადამიანის წრფელი და განწმენდილი გული არის ის ადგილი, სადაც ღმერთი ივანებს.

ინებოს მაცხოვარმა, როგორც სრულიად საქართველოში, ისე მთელ მსოფლიოში, ეს სინერგია, ეს შეხვედრა ყველას გულში განხორციელდეს.

უფალს ჩვენი მონაწილე და მადლიერი გული უნდა შევადგებოთ და გავახაროთ. საკუთარ ცოდვათა შემცნობი ადამიანი ფრიად სათნოა ღვთისთვის.

ძველ „პატერიკში“ წერია: ერთხელ შეწუხებულმა ხალხმა ღმერთს მიმართა: – რატომ არის ამდენი მკვლელობა, გაუტანლობა, სიძულვილი, უმედურება?

– თქვენ ეს არ მოგწონთ? - ჰკითხა უფალმა.

– რა თქმა უნდა, არა, - იყო პასუხი.

და მიუგო: – მაშ, რატომ ომობთ, რატომ ბოროტობდებოდით, განიკითხავთ და მძლავრობთ ერთმანეთზე?!

მართლაც, ეს ყველაფერი ხომ ჩვენი ნების, ჩვენი არჩევნის შედეგია.

რაოდენ უკეთესი იქნებოდა, ყველას ის გვეკეთებინა, რაც მოსაწონია ღვთისთვის!

სიცოცხლე ან სიკვდილი, აირჩიე სიცოცხლე!

სრულიად სპარტეპელოს კათოლიკოს-პატრიარქის საუბარო ეპისტოლე

თელი...“ (ინ 1.1-4); „წყალობით მდიდარმა ღმერთმა... შევადგებთ მკვდარნი გავაცოცხლა ქრისტესთან ერთად“ (ეფეს.2.4-5) და „ღვთის ძისადმი წმინდით გავქვს საუკურო სიცოცხლე“ (1 ინ. 5.13), – ვკითხულობთ ძახალ ალთქმაში“.

სიკვდილი კი ცოდვის შედეგია, რომელიც მის გარეშე არ არსებობს და მასზეა დამოკიდებული.

„ცოდვის საზღაური არის სიკვდილი“ (რომ. 6.23), – მრძანებს მოციქული. ხოლო რადგან „გულისთქმა ხორცის, გულისთქმა თვალის და ამპარტანება ამქვეყნიისაგან მომდინარეობს“ (1 ინ. 2-16) და უფალთან კავშირი არა აქვს, ამ წესით მცხოვრებნი თავისი ნებით შორდებიან სიცოცხლის, სიწმინდის, სინათლის წყაროს, – ღმერთს და სულიერ სიკვდილს ექვემდებარებიან.

უფალთან ყოფნა კი ნიშნავს იმას, რომ უნდა მოვკვდეთ ცოდვისათვის, ანუ დაეძლიოთ ის გაუკუღმართებანი, ადამის დაცემის შემდეგ რომ შევიძინეთ.

ღმერთთან მიახლებამი, მხოლოდ განსწავლულობა და მეცნიერული პროგრესი ვერ დაგვხმარებს; აუცილებელია სულიერი სიწმინდის მოპოვება, რადგან „ღმერთი სულია და მის თაყვანისმცემლებს მართებთ სულითა და ჭეშმარიტებით თაყვანისცემა“ (ინ. 4.24).

წმინდა მკარნი ეგვიპტელი წერს: როგორც სხეულს სხვა და სხვა ორგანო და ფუნქცია აქვს, ასევე სულსაც აქვს სხვა და სხვა გამოვლენება და ფუნქცია.

სულის თმისება, მამალთა: განსა, ნებალობა, სიყვარული, შვიტამეღებითი უნარი; სინცხვილის, გონივრების, თავდაპლობის გრძობა; სიბრატლისმოყვარეობა, მოწყალება, სინანული, სიბრალული, სიხარული... ისინი ღმთივრტამეღული ნიჭია, რომლებიც ჩვენს შინაგან ადამიანს ქმნი.

ცოდვებით შეზღაულებული, უფლის ნათელს მოკლებული სულისთვისებში კი არის: ამპარტანება, შური, კადნიერება, ღვარძლი, უსამართლობა...

ამ უნარებს სული ჩვენს გულსა და გონებაში ავლენს; ეს, რა თქმა უნდა, არ არის მხოლოდ ანატომიური გული და ტვინი, მაგრამ სწორედ მათში ხორციელდება ჩვენთვის გაუცნობიერებელი კავშირი სულთან და, ძირითადად, აქ იყრის თავს ჩვენი შინაგანი განცდები.

რაც თვალთა სხეულისათვის, ისაა გონება სულისათვის. გონებისაგან მომდინარეობს აზროვნებისა და განსჯის შესაძლებლობა, გულში კი მგრძობელობითობა ვლინდება. თუმცა, რასაც ადამიანი გრძობს გულით, იგი გონებასაც მოიცავს.

და ამ დროს უნდა მოხდეს უმნიშვნელოვანესი რამ: გონებისა და გულის გაერთიანება, „გონების ჩასვლა გულში“ და გონების მიერ მისი წარმართვა. ასეთი უფალი არის გული გონიერი. იგი საშუალებას არ აძლევს უკეთურ ფიქრებს შემოიჭრან და ცოდვად იქცნენ; არამედ ფიხიერი გონებით უკუავადებს მათ და არ შეიწყნარებს. ამგვარი გული და გონება მიმართულია უფლისაკენ და ჩვენი სწორი სულიერი ცხოვრების ცენტრი ხდება.

წმ. ბაგრის წერი: ძირითადად, ოთხი რამ იხავს სულს: ქველმოქმედება, ურისხვლობა, ღირთა დამება, წყნის დაიწყება.

„სიცოცხლე ან სიკვდილი,“ – ამ არჩევანის წინაშე აღმოჩნდა დღეს ადამის მთელი მოღვაწე. ასეთი მასშტაბური და ყოვლისმომცველი ნაბიჯი მანამდე არ გვექონია გადასადგმელი.

მამსომრის მოვლინებით თითოეული ჩვენგანის დაბადებას უდიდესი აზრი მიენიჭა, რადგან ამ დღიდან ყოველ ადამიანს, განურჩევლად ასაკისა, სქესისა, ეროვნებისა, აღმსარებლობისა და საზოგადოებრივი მდგომარეობისა, მიეცა შესაძლებლობა, თავისი დაბადების დღე უკვდავგოს და იესოს ამქვეყნად შობა აქციოს ცათა სასუფეველში, მარადიულ ნეტარებაში, თავისი შობის განმსაზღვრელად.

ამიტომაცაა ეს დღესასწაული ჩვენთვის დიდი ზეიმის, სიხარულისა და მდინერების მომნიჭებელი.

ჩვენს მიწიერ ყოფაში დაცემაც და წამოდგომაც, წარმატებაც და წარუტეებლობაც მონაცვლობენ.

თუ დიდი ტვივილი ან განსაცდელი შეგხვდათ, ადამიანთა ბოროტების, მტრობის, შურის, ღალატის მსხვერპლნი გახდით, გული არ გაიტეხთ. მიიღეთ ეს, როგორც თქვენთვის სარგო მწარე, მაგრამ მაკურნებელი წამალი, მიიღეთ, როგორც თქვენგან გასაცდელი გმის საჭირო მონაკვეთი, რომელიც აუცილებლად დასრულდება. თუმცა მისი ხანგრძლივობა დამოკიდებულია იმაზე, თქვენი გული და გონება როგორ უპასუხებს ასეთ გამოწვევებს.

რა თქმა უნდა, თითოეულ ჩვენგანს ჩვენი ჭვარი გვაქვს სატარებელი, მაგრამ არის საერთო განსაცდელიც. მაგალითად, დღეს პანდემია ასეთი.

ხალხი დაითრგუნა მუდმივი უარყოფითი ინფორმაციით, ჩაკვებით, სიკვდილიანობით ... მართალია, მსხვერპლი დიდი და სიფრთხილი ყოვლადაუცილებელია, მაგრამ სასოწარკვეთას არ უნდა მივყავთ და არც შევშინდეთ. უნდა განვათავსოთ ჩვენაში იმისა, რომ გარდაცვალება არ ნიშნავს არსებობის შეწყვეტას, რადგან ადამიანის სული უკვდავია. მთავარია, სული-

მრი სიკვდილის, მარადიული ტანჯვის მსხვერპლი არ გავხდეთ.

ყოველდღეობა სამეზობლო ვაგონებზე ჩვენს ჩასულ ჩვენს სულიერ შვილებს, რომ შეიწყალოს ისინი და აცხოვროს. საქართველოს თითოეულ მოქალაქეს, საზღვარგარეთ მცხოვრებ თანამემამულეთ, აფხაზეთისა და ცხინვალის რეგიონში მყოფთ, საერთოდ, ყველას, ვისთვისაც ძვირფასია შობის დღესასწაული და ვინც თავს ჩვენი ეკლესიის შვილად მიიჩნევს, - გთხოვთ, იმსოვნეთ მართანად და სამოგლობათაში.

ჩვენი ღვთის განგებით, ერთ სივრცეში, ერთ პერიოდში იმით მოგვიწია ყოფნა, რომ ამ მოცემულობაში უნდა გამოვიყაროთ, უნდა შევძლოთ ღვთის საიდუმლოდ „ერთიერთას სიმძიმე ვიტვირთოთ და ესრეთ აღვასრულოთ სჯული იგი ქრისტესი“ (გალატ. 6.2).

ჩვენი დამოკიდებულება შეიღებთან, მშობლებთან, და-ძმებთან, ახლო თუ შორეულ ნათესავებთან, მეგობრებთან, მეზობლებთან, თანამშრომლებთან, ნებისმიერ სხვა პიროვნებასთან, ისევე, როგორც ჩვენი დამოკიდებულება სხეულთა, პატივართა და გაჭირვებულთა, პირადი და საქვეყნო საქმისადმი, გარდაცვლილი ახლობლებისა და წინაპრებისადმი, ცხოველებისა და განუკურნებელი უღიდვის გამოცდისა და პასუხისმგებლობის წინაშე გვაყენებს, რადგან სადაც არ უნდა ვიყოთ და ვინც არ უნდა ვიყოთ, ყოველი ნაბიჯი ჩვენი ცხოვრებისა, მნიშვნელოვანია.

ძნელია ასეთ დიდ სივრცეში იმოქმედო და შევძლოთ არ დაუშვა. ჩვენი ეგოისტური „მე“ ხომ მუდმივად უძებნის გამართლებას ჩვენს ცოდვებს, არასწორ საქციელს... ამასთან, საკუთარ თავს ადვილად ვპატიობთ იმას, რაზეც სხვას მკაცრად ვთხოვთ პასუხს. ხშირად კი, საერთოდვე ვერ ვხედავთ ჩვენს ცოდვებს.

უნდა ვისწავლოთ საკუთარი თავის განედან შეხედვა. ჩვენი ქმედებების სხვისი თვალთ შეფასება და ობიექტური განსჯა. ეს არის ამოსავალი წერტილი ჩვენი სწორი სულიერი ხედვისთვის. მაშინ უკვე ღვთის შეწყვენი, სინანულით, აღსარებითა და მიზანმიმართულ ყველაფერს გამოიწონებთ და კეთილად წარმართება იქნება შესაძლებელი.

თითოეულმა ჩვენგანმა ერთი წლის მანძილზე თუნდაც ერთი არასწორი ჩვევა ან თვისება რომ აღმოვფხვრათ, რამდენად უკეთესი გახდება ცხოვრება! დაისახეთ ეს მიზნად.

გაუფრთხილდით დროს!

ღრო ძალიან ძვირფასია, თუ მისი საშუალებით ცხოვრებას მოვიპოვებთ, დაკარგულ დროზე დასანანიც არაფერია, თუ იგი წარწყმედის მიზეზად გვექცევა (ჩვენ კი ხშირად სწორედ ფუჭად გატარებული დროით ვართობ).

არდავიწყებთ გვმართებს იმისაც, რომ დროის მოთხოვნილებები, დროის სული ცვალებადია; ხშირად იგი ცრუ იდეალებს გვთავაზობს და ბევრი შეჰყავს შეცდომაში იმის მიუხედავად, რომ ხედავენ, რაც გუშინ სამაგალითოდ ითვლებოდა, მას დღეს დასცილიან და რასაც დღეს აქემენ, ხვალ შეიძლება დაიწუნონ.

სწორად მოიქცევი, თუ შეძლებ, იაზროვნო ისე და აკეთო ის, რაც მარადიული ცხოვრებისთვის იქნება სარგებლის მომტანი.

ამიტომაც, ორიენტირად დგმეთ და მისი ღირებულებები აირჩიე, იგია მხოლოდ უცვალებელი, ზედროული და ჭეშმარიტი. მიემსგავსე ლოტს, რომელიც ყველაზე მძიმე გარემოში, სოდაში, ცხოვრობდა, მაგრამ უფლის მცნებას არ ღალატობდა.

ამას შენც შეძლებ, თუ მუდმივად უფალს დაეყრდნობი და მისი მცნებებით იმოქმედებ. ეკლესია ეს გზა, მაგრამ თან ახლავს სიხარული განსხვავებული, რომელიც ყველა განსაცდელს, ყველა სირთულეს ადვილად დაგვაძლევინებს, ზოგს შეუმჩნევლადაც, იმის მსგავსად, როგორც ჯანსაღ სხეულში შეუმჩნევლად მიმდინარეობს სხვადასხვა ურთულესი პროცესი.

შენ ხარ მოწოდებული, რათა იყო შემოქმედის თვალშეუდგამი ნათლის თანაზიარი; მთელი სამყარო, როგორც ცოცხალი წიგნი, შენს წინაშე გადაშლილი და ქადაგებს ყოველდღეობა სამეზობლო დიდებას. სიყვარულით გვიმზენს მეთლემს შობილი ყრმა იესო, თავისკენ გვიხმობს და მოგვიწოდებს:

აირჩიე სიმოცხლე, აირჩიე ნებაში მარადიულობა!

ქართვალთ, აფხაზთ, ოსთ, გერმანთ, უკრაინელთ, რუსთ, ასირიელთ, სომხთ, ვერძელთ, აზერთ, იტალიელთ, უიღნოთ, იაპონელთ, ქართლთ, ინგოზთ, ჩეჩენთ, ჩადენთ, ლაქთ, ყოველთ შვილთ იმართის ეპლემისა, - იხარობდით, რამეთუ დამრთი გამორდა დღეს სოციალთ; აქვან მოგვნი, მყვანთა თანა განავრთვულნი, შოგასა მისსა ძალწულთისაგან და დიდებასა შესწირვან ანგალორთა გუნდთა თანა (იოანე მტკვარძი).

ჩვენც ანთებული სანთლით კრძალვით მივყავხლოთ მას და სიხარულით დადავყოთ:

დიდება ძალსა შენსა, მხსნელო ყოველთათ!
დიდება და მადლობა შენდა, საღმრთოთა მადლითა სოფლისა აღმავსებლო!

დიდება შენდა, სასოებაო ჩვენო, დიდო მღვდელმთავარო, მეფეო და ღმერთო ჩვენო!

თქვენთვის მარადიულს სიყვარულით მლოცველი სრულიად საქართველოს კათოლიკოს კატალიკოს კატალიკოსი

ქილაძე

ყველაზე მნიშვნელოვანი ალბათ, „მენარმეთა შესახებ“ ახალი კანონია

ამ კანონით ჩანაცვლდა ჯერ კიდევ 1994 წლიდან მოქმედი კანონი, რომელსაც, განსაკუთრებით დერეგულაციის ტალღის შედეგად, შინაარსი თითქმის, სრულად გამოცვლილი ჰქონდა, - ამის შესახებ საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარე შალვა პაპუაშვილი სოციალურ ქსელში წერს. მისი თქმით, „მენარმეთა შესახებ“ ახალი კანონი 2022 წლის 1 იანვრიდან ამოქმედდება. „ამით, შესრულდა ევროკავშირთან ასოცირების შეთანხმების კიდევ ერთი პუნქტი, ქართული საკორპორაციო კანონმდებლობა სრულად დაუახლოვდა ევროკავშირის სამართალსა და კიდევ ერთი დიდი ნაბიჯი

გადაიდგა 2024 წელს ევროკავშირის წევრობის განცხადებისთვის. გასახარია, რომ მიუხედავად რთული წლისა, პარლამენტმა ამ ისტორიული რეფორმის განხორციელება შეძლო. ამისთვის, განსაკუთრებული მადლობა მინდა გადავუხადო მისიელ სარჯველაძეს, რომელმაც ჯერ იუსტიციის მინისტრის მოადგილის, ხოლო შარშან პარლამენტის წევრის რანგში, უხელმძღვანელა პროექტის შექმნის პროცესს და ის კანონად აქცია. მადლობა მინდა გადავუხადო ყველა მეცნიერს, მოსამართლეს, ადვოკატს, ბიზნესის წარმომადგენელს, იუსტიციის სამინისტროს და საჯარო რეესტრის თანამშრომლებს, რომლებიც როგორც ავტორი, თუ როგორც პროექტის განხილვის დროს კონსულტაციის გამწვევი, ჩართული იყვნენ ამ კანონის შექმნაში. ასლა, ჯერი კანონის სწორ დაწერგვაშია, რისთვისაც გადამწვევტია მეცნიერებისგან ბევრი სტატია და წიგნი ამ კანონზე, ხოლო პრაქტიკოსებისგან - თითოეული ნორმის გააზრება და სწორი გამოყენება“, - წერს პაპუაშვილი.

პროვლავა

შვილების ნაცვლად კაღებსა და კატებს პამრავლებთ?

ზუსტად ერთი წლის წინათ, იანვრის თვეში გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკის“ რამდენიმე ნომერში დაიბეჭდა ჩემი გულსტკივილით სავსე წერილი სათაურით: „ერმა თავი უნდა გადაირჩინოს და გამრავლდეს და არა, ძაღლებს გადააყვეს!“ ჩემთვის მეტად სასიამოვნო იყო ის ფაქტი, რომ წერილში აღძრული პრობლემაში მთლიანად დაემთხვა ქრისტიანული რელიგიის საეკლესიო მსოფლიოს, რომის პაპის ახლახან ამ საკითხზე გამოსვლის პათოსს. რომის პაპმა დაადანაშაულა შინაური ცხოველების მოყვარულები ეგოიზმში - „ჩვენ ვხედავთ, რომ ზოგიერთ ადამიანს არ სურს ჰყავდეს ბავშვი, ზოგჯერ მათ ჰყავთ ერთი შვილი, მაგრამ ჰყავთ ძაღლები და კატები, რომლებიც ბავშვის ადგილს იკავებენ“. ამასთან, მან დაამატა, რომ ხდება ბავშვების ჩანაცვლება შინაური ცხოველებით, რაც შეურაცხყოფს კაცობრიობას და გვიკარგავს ადამიანრობას. ადამიანები უარს ამბობენ დედობასა და მამობის ფასეულობაზე, მათ არ სურთ შექმნან ოჯახი და დაბადონ ბავშვები, რასაც შეიძლება მოჰყვეს ცივილიზაციის, სამყაროს დაღუპვა. ამის შესახებ წერდა ოთხშაბათს, 5

იანვარს „The Guardian“-ი. რომის პაპის გამოსვლის ტექსტი, ოდნავ შემოკლებულად ქართველ ტელემაყურებელს გააცნო ტელევიზია „იმედის“ არხმა 6 იანვარს „ქრონიკის“ 11 საათიან გამოშვებაში. აღნიშნული პრობლემა მრავალმხრივ საყურადღებოა და შესწავლას მოითხოვს. შობადობის შემცირების ერთ-ერთი ფაქტორი ისედაც უმძიმეს დემოგრაფიულ ვითარებაში მყოფი ჩვენი ქვეყნისთვის ოჯახებში მომრავლებული შინაური ცხოველები ხდება. გარდა ამისა, იცვლება ქართველი ახალგაზრდობის ისედაც შეცვლილი ეროვნული მენტალიტეტი. ჩვენ თავის დროზე, ამ საკითხზე სტატიის მომზადების დროს ჩავატარეთ მცირე მოკვლეობის სოციოლოგიური გამოკვლევა. ძაღლების პატრონებმა ერთხმად აღნიშნეს, რომ ძაღლი მათი ოჯახის წევრია და ისევე უყვართ, როგორც შვილები, ლოგინშიც კი ერთად ვიძინებთო. ეს კი ღვთის გმობაა და მეტი არაფერი. ამასთან, თუ რამე უთხარი შვილიშვილის ტოლა ვაჟებსა და განსაკუთრებით გოგონებს, ამ საკითხზე მაშინვე აგრესიულად შეგვეპასუხებთ: ჩემს უფლებებს არღვევთ, ჩემს თავისუფლების სივრცეში ნუ იჭრებითო და თან იმუქრება - თქვენ თავს მიხედო, თორემ პოლიციას დავურევავო. აი, აქამდე მიგვიყვანა ჭკუანაღრძობის საპაპულია და მისი განათლების მინისტრების ჩატარებულმა განათლების რეფორმებმა. მოკლედ, სწორედ ისეა საქმე, როგორც იონა ვაკელის პიესა „აპრაკუნე ჭიჭიმიელში“, სადაც მთავარი გმირი აპრაკუნე ამბობს: „პატარა ვიყავი - დიდების მუშინოდა, დიდი გავხდი და პატარების მუშინაო“. ამ საკითხის მოგვარებაში დიდი როლი ეკისრება მედიას და განსაკუთრებით ტელევიზიას. ტელევიზია კი სრულიად სანინაალმდეგოდ მოქმედებს.

ანზორ თოთაძე, გ. 599-409-115

P. S. თუ ვინმეს კიდევ შესტკივა გული ჩვენი ერის გამრავლების ურთულეს პრობლემაზე (განსაკუთრებით სერიოზული ბიზნესის ქართველ თავკაცებს მივმართავ) და აღნიშნულ საკითხზე დემოგრაფიულ-სოციოლოგიურ კვლევას დაგიფინანსებ, დიდად მადლობელი დავრჩებით. ა.თ.

დაპირისპირება იუნესკოს სიის გამო

ვინ სპეკულირებს ოკეპატორ ლემსო ლაშქარაშვილს ბარდასვალბით (!?)

„საქართველოს სიის“ დასახელებული მცდელობის მიუხედავად, უზნეო მცდელობების მიუხედავად, რომ ლექსის სიკვდილი დაებრალეზინათ ნარკოტიკებისთვის, სიმართლეს დაერქვა თავისი სახელი და ნიშნავს, რომ ადრე თუ გვიან, შეიძლება ცოტა გვიან, შეიძლება ძალიან მალე, დადგება დრო, როდესაც სამართლებრივი პასუხისმგებლობა მოუწევთ ნიგლისის შემსრულებლებს და დამგეგმავებს, რომლებიც სხედან ზევით, ხელისუფლებაში! - ასე გა-მოხსნა იუნესკოს გრიგოლია იუნესკოს განახლებულ სიას. იუნესკოს მიერ გამოქვეყნებული სია, რომელიც ასახავს უზრუნველყოფის მიმართ ცალკეულ ინციდენტებს მთელი მსოფლიოს მასშტაბით, არ არის ახალი, - აცხადებენ საგარეო საქმეთა სამინისტროში. მათი განმარტებით, ეს მონაცემები ამ სიაში იგლისიდან არის.

ბით დასავლელი არა პოლიტიკოსების, არამედ იდეოლოგიების მხრიდან) და ჩრდილავს გეოპოლიტიკურ ინტერესებს, როგორც კი პოლიტიკურ დოქტრინებს ანაცვლებს ჯინ შარფის ბროშურა – აი, მანდ ჩნდება სსრკ-ს ამლორძინებული და სათავისოდ იყენებს სხვისი ხელთ შექმნილ და მის ინტერესებში შემავალ მომგებიან ვითარებას.

ასე მოხდა საქართველოში, სადაც მან ხელთ იგდო სტრატეგიული ობიექტების უმეტესობა, მოახდინა ქვეყნის დიდი ნაწილის ოკუპირება, განაღდა აქ რეგიონში უმსხვილესი საჯარისო ფორმირებები. ასე მოხდა უკრაინაშიც, სადაც მან ყირიმის ანექსიით უპასუხა „ფერად რე-

გამყარება, მისი ტაქტიკის უცვლელი ნაწილია ბოლო 20 წლის განმავლობაში. ხოლო სტრატეგია კი, მის საყვარელ გამონათქვამშია ასახული – ყოველ ცბიერ უკანალზე, სრახნიანი პენისი მოიძებნება.

ყოველივე ამის ფონზე, რა უხარიათ ჩვენს ავადმყოფებს, რომლებსაც დიდი ხანია სახელმწიფოებრიობა სექტანტიზმში აქვთ არეული – მართლა გაუგებარია. ნურსულთან ნაზარბაევი, რომელიც დღეს ცეცხლითა და სისხლით ახშობს სახელმწიფო გადატრიალების მცდელობას საკუთარ ქვეყანაში – სააკაშვილის პოლიტიკური გამზრდელი ნათლიმამაა, რომელიც მან ერთი წლის წინ, მსოფლიოს გამოჩენილი ლიდერების ხუთეულშიც კი შეიყვანა. ხოლო დღეს ციხიდან – მის დამხობას გულშემატკივრობს, ამ ყველაფრით კი, მომდევნო ჯერზე, სააკაშვილის კიდევ ერთი აღფრთოვანების ობიექტი – რუსეთის ლიდერი ისარგებლებს და როგორც მინიმუმ, ყაზახეთის შემადგენლობაში ბაიკონურის არსებობასაც დაავინყებს მსოფლიოს.

ხანდახან სერიოზულად უფიქრდები, ვის ხელშია რეალურად ჩვენი პროდასავლური მისწრაფებების გზამკვლევი – პოლიტიკოსების თუ იდეოლოგების? პირველ შემთხვევაში, გადარჩენის იმედი იქნა მანც გეძლევა, მაგრამ თუ იმ, მეორე შემთხვევაში გვაქვს საქმი, როდესაც ჩვენი სტრატეგიული მეკავშირისთვის 21-ე საუკუნის ყველაზე დიდ „გეოპოლიტიკურ კატასტროფად“ – ლონდა თოლორაიას ოფისის რეორგანიზაცია მიანჩინა, აი მაშინ კი ხვდები – რომ გადარჩენის შანსი არა გვაქვს. მანამ – სანამ დასავლური გეოპოლიტიკური პრაგმატიზმი და სახელმწიფოებრივ ხედვებზე დაფუძნებული პარტნიორობა არ ჩაანაცვლებს აქ „ჯინშარფისებრი“ ბოლშევიკური მკვლელობა გარეო თუ საშინაო ფანატიკოსებს.

დავით ძარბაილიძე

რა უხარიათ ამ ჩვენს ავადმყოფებს?

„პაის გავეყარეთ და ვუის შვიმ-მბრძოთ“ – ძალიან არ მინდა, ასე იყოს ჩვენი ამბავი. პუტინმა მე-20 საუკუნის კაცობრიობის ისტორიაში, სსრკ-ს დაშლა ყველაზე დიდ გეოპოლიტიკურ კატასტროფად დაასახელა. მას აღარ აქვს მოტივაცია მე-7 ან მე-10-ედ გახდეს რუსეთის პრეზიდენტი. მას სურს მსოფლიო ენციკლოპედიაში, როგორც ყოფილი საბჭოთა იმპერიის რეინკარნაციის სცენარის ავტორი, დამდგმელი რეჟისორი, პროდიუსერი და მთავარი როლის შემსრულებელი – ისე შევიდეს. და რას უპირისპირებს მას მისი სტრატეგიული მო-

წინააღმდეგე? ჯინ შარფის დაწერილ სახელმძღვანელოს „ფერადი რევოლუციების“ შესახებ???

ეს ადამიანი სათავისოდ ოსტატურად იყენებს თავისი მტრების ყველა დაშვებულ შეცდომას, ვინაიდან მან ზედმიწევნით შეისწავლა მათი შიგთავსი. დღეს ანტისაბჭოთა დასავლური ძალების ყველაზე დიდი სისუსტე – გეოპოლიტიკური და იდეოლოგიური ვექტორების აღრევაა ერთმანეთში. როგორც კი ამ უკანასკნელის მხარდაჭერა გამოდის პირველ პლანზე (და ჩვენ ამას საქართველოში თითქმის ყოველდღიურად ვაწყვე-

ვოლუციონერებს“, უკრაინის აღმოსავლეთი ფაქტიურად გამოიყვანა ცენტრალური ხელისუფლების ზეგავლენისაგან და დიდი ალბათობით უკვე წლებადნელ შემოდგომაზე მანდ საკუთარ მარიონეტ პრეზიდენტსაც დასვათ.

ასე მოხდა ბელარუსშიც, სადაც ვერშემდგარმა სახელმწიფო გადატრიალებამ, მხოლოდ გააძლიერა რუსეთის პოზიციები ამ ქვეყანაში. ასე მოხდება ყაზახეთშიც, აუცილებლად მოხდება – იმიტომ რომ, სხვისი ხელთ საკუთარი ინტერესების უზრუნველყოფა და მოწინააღმდეგის იდეოლოგიური შეცდომებზე თავისი პოზიციების

მედიკამენტების სიძვირის მიზეზები თანდათან აუკარავდება!

მედიკამენტების გაიფხვრა საკითხზე პრემიერს ძალიან პრინციპული პოზიცია აქვს და როგორც ჩანს, ფარმაცევტული ბიზნესის სასარგებლოდ არაფრის დათმობას არ აპირებს. ირაკლი ღარიბაშვილი თანდათან ასახელებს იმ პრობლემურ საკითხებს, რის გამოც საქართველო მედიკამენტების სიძვირით გამოირჩეულია.

მთავრობის მეთაურის თქმით, არ არსებობს პასუხი დღეს კითხვაზე, რატომ არის შეზღუდული მედიკამენტების იმპორტი თურქეთიდან, სადაც ფარმაცევტული ინდუსტრია მაღალ დონეზეა განვითარებული...

„თურქეთში ძალიან უმჯობესია ფარმაცევტული სფერო, ბიზნესი. გახილესი ტექნოლოგიების ფარმაცევტული ქარხნები ააშენეს ბოლო წლებში და ეს ყველა ნორმალური და ცივილიზებული ქვეყნის მიერ არის აღიარებული. თურქეთიდან დღეს რატომღაც აკრძალულია სხვა ქვეყნების შემოტანა, იმპორტი. დავსვი კითხვა, რატომ? პასუხი არაფერს აქვს. როგორც კი ამ გადამწყვეტილებას მივიღებთ, ეს შეიძლება ძალიან სწრაფი ეფექტი იყოს და მაშინვე შეიძლება გაიზარდეს წამლები. ეს მაგალითისთვის გითხარით.“

ბუნებრივია, სხვა ღონისძიებებიც გვაქვს დაგეგმილი და მე ახალს არაფერს ვაკეთებ. თქვენ ახსენეთ, რომ შეიძლება ვერევი ბიზნესში, მაგრამ მთავარი მოტივაცია არის – ხალხი, მოსახლეობა და ჩვენი ქვეყანა და შემდეგ – დანარჩენი სხვა. ეს გზა გაიარა ვეროპამ. ჩვენ მივდივართ ვეროპისკენ, შესაბამისად, რაც არის აპრობირებული, გამოცდილი და დადასტურებული ვეროპაში და ცივილიზებულ სამყაროში, ისე უნდა გავაკეთოთ ჩვენც. ახალი ველოსიპედის გამოგონებას ჩვენ აქ არ ვაპირებთ“, – განაცხადა ღარიბაშვილმა.

პრემიერ-მინისტრმა მედიკამენტების ფასების დარეგულირებაზე საკუთარი მოსაზრებები ფარმაცევტული ბიზნესის წარმომადგენლებს გააცნა და მათგანაც საინტერესო მოსაზრებები მოისმინა.

„მედიკამენტების ფასები რომ გაზრდილია, ამაზე ყველა ვთანხმდებით. მე მქონდა აბსოლუტურად ღია და გულწრფელი საუბარი ფარმაცევტული ბიზნესის წარმომადგენლებთან. ბაზრის ყველა მსხვილი მოთამაშე მოვიწვიეთ, მათ ღიად ვესაუბრე, ვუთხარა, რომ ეს არის ჩვენი სურვილი. სხვათა შორის, ძალიან საინტერესო მოსაზრებები მოვისმინე მათგანაც და ახლა, როგორც კი ახალი მინისტრი „შევა ფორმაში“, მაქვს უკვე დაგეგმილი ორი-სამი ისეთი ნაბიჯი, რომელიც პირდაპირ დაარტყამს მედიკამენტების ფასებს. ბაზარს დავარეგულირებთ, კიდევ უფრო გავეხსნით, კიდევ უფრო გავამარტივებთ ხარისხიანი მედიკამენტების იმპორტს, რომ მოსახლეობას უფრო ფართო არჩევანი ჰქონდეს, ეს ერთი და მეორე, ნაკლები გადაიხადონ ჯიბიდან“, – განაცხადა პრემიერ-მინისტრმა.

როგორც გაირკვა, თურქეთიდან წამლების იმპორტი აკრძალული არ არის, მაგრამ სხვა შეზღუდვა მოქმედებს, რაც უფრო ამძიმებს ვითარებას. კომპანიის „გახსოვდეს ჰიპოკრატეს!“ ხელმძღვანელი, მარინა ბერაძე აცხადებს, რომ საქართველოზე იაფი წამლები არა მხოლოდ თურქეთში, არამედ ყველგან არის.

„ჩვენთან ეს პრობლემა ყოველთვის არსებობდა და ეს დაკავშირებულია იმასთან, რომ საქართველოში ფარმაციის თემა სრულიად დერეგულირებულია. არ გვაქვს საკანონმდებლო ბაზა, რომელიც უზრუნველყოფს იმას, რომ გვექონდეს ხარისხიანი და ხელმისაწვდომი სამკურნალო საშუალებები. აჭარაში მცხოვრებნი ძალიან ხშირად გადადიოდნენ თურქეთში, თავიანთთვის და შეიძლება, ახლობლებისთვისაც ყიდულობდნენ წამლებს და გიგანტი ფარმაციის კომპანიებისთვის ეს ალბონდა მიუღებელი, ამიტომ, ბოლო პერიოდში, ეს აღმდგარზე ხდებოდა ფასების შედარება და ფასნამატი, რომლითაც აქ იყიდებოდა წამალი, იმის გადახდა უწევდათ მოქალაქეებს. ეს გზაც მოისპო, რომ ადამიანს თურქეთში წამალი იაფად ეყიდა“, – განაცხადა მარინა ბერაძემ და დასძინა, რომ აუცილებელია, სისტემური ცვლილება მოხდეს.

არასტაბილური ვალუტის კურსი, გაზრდილი საოპერაციო ხარჯები და კონკურენცია – ეს ის ძირითადი მიზეზებია, რომელთაც სააფთიაქო ქსელების წარმომადგენლები წლის განმავლობაში მედიკამენტების ფასნამატზე საუბრისას ასახელებენ. როგორც „ბიზნეს მედიას“ სხვადასხვა სააფთიაქო ქსელში განუცხადეს, მომ-

ჰიპრიდული შტამი სხვადასხვა „დელტაკრონი“

კორონავირუსის ახალი ვარიანტი, რომელიც „დელტასა“ და „ომიკრონის“ ეწ. ჰიპრიდს წარმოადგენს, კვიპროსზე 25 პაციენტის ანალიზში გამოვლინდა. ამის შესახებ „დოიჩე ველე“ კვიპროსის უნივერსიტეტის ბიოლოგიური მეცნიერებათა კათედრის თანამშრომლებზე დაფუძნებით იტყობინება.

აღნიშნული უნივერსიტეტის პროფესორის, ლეონტიოს კოსტრიკისის თქმით, კორონავირუსის ახალ ვარიანტს 10 ტიპის მუტაცია აქვს, რომელიც ჯერჯერობით მხოლოდ „ომიკრონი“ იყო გამოვლენილი, მაგრამ მსგავსი „გენეტიკური საფუძველი“ „დელტა“ ვარიანტსაც აქვს. კვიპროსელმა მეცნიერებმა კორონავირუსის ახალ ვარიანტს „დელტაკრონი“ დაარქვეს. 25 ადამიანიდან, რომლებსაც ამ ტიპის კორონავირუსის დიაგნოზი დაუდგინდა, 11 კლინიკაში გადაიყვანეს.

პროფესორ კოსტრიკისის თქმით, საუბარი ჯერ ნაადრევია „დელტაკრონის“ ინფექციურობის ხარისხსა და იმაზე, რომ შესაძლოა, მან „ომიკრონი“ ჩაანაცვლოს.

მარბლისთვის ლოიალური პირობების შესაქმნელად ცდილობენ, რაც მედიკამენტებზე, ძირითადად კი ქრონიკულ პრეპარატებზე, ფასდაკლებები დაანესონ, თუმცა ფასნამატი მომხმარებლის ბიუჯეტს მაინც მნიშვნელოვნად ეტყობა. „აპირსის“ სააფთიაქო ქსელის მკვლევარმა მოთხოვნადი მედიკამენტების ნუსხა და მთელი წლის განმავლობაში ფასთა დინამიკა ასეთია:

- „დეტრალექსი“ – 2021 წლის 1-ელ იანვარს ღირდა 56,7 ლ, დღეს ღირს 64,2 ლ;
- „ნო-შპა“ – 2021 წლის 1-ელ იანვარს ღირდა 17,6 ლ, დღეს ღირს 19,6 ლ;
- „კარდიომანგილი“ – 2021 წლის 1-ელ იანვარს ღირდა 13,9 ლ, დღეს ღირს 14,8 ლ;
- „ნიმესილი“ – 2021 წლის 1-ელ იანვარს ღირდა 20,02 ლ, დღეს ღირს 22,2 ლ;
- „ტრიპლიქსამი“ – 2021 წლის 1-ელ იანვარს ღირდა 59,29 ლ, დღეს ღირს 69,2 ლ;
- „ქსარელტო“ – 2021 წლის 1-ელ იანვარს ღირდა 225 ლ, დღეს ღირს 262,65 ლ;
- „ამრადიპინი“ – 2021 წლის 1-ელ იანვარს ღირდა 44,05 ლ, დღეს ღირს 46,75 ლ;
- „სიოფორი“ – 2021 წლის 1-ელ იანვარს ღირდა 10,41 ლ, დღეს ღირს 11,55 ლ;
- „დიპიტონი“ – 2021 წლის 1-ელ იანვარს ღირდა 19,06 ლ, დღეს ღირს 22,25 ლ.

რაც შეეხება სტატისტიკურ მონაცემებს, 2021 წლის იანვარ-ნოემბერში თურქეთიდან 40,142 მლნ დოლარის ღირებულების დაფასოებული სამკურნალო საშუალებები შემოვიდა, რაც მთლიანი იმპორტის 12%-ს შეადგენს. საერთო ჯამში, წელს 11 თვეში ქვეყანამ 334,321 მლნ დოლარის ღირებულების შეფუთული წამალი იყიდა, ჯამში, 67 ქვეყანაში:

გერმანია – 46,166 მლნ დოლარი, თურქეთი – 40,142 მლნ დოლარი, უნგრეთი – 32,509 მლნ დოლარი, საფრანგეთი – 28,709 მლნ დოლარი, შპრინგა – 18,519 მლნ დოლარი.

ამასთან, წელს 11 თვეში საქართველომ 9,713 მლნ დოლარის ღირებულების დაუფასოებელი სამკურნალო საშუალებები შეიძინა, სულ 19 ქვეყანაში და თურქეთი იმპორტიორების სიაში არ არის.

ზამა დანელია

დოდი ჯაფჯაფისა და წავალ-არწავალ ორნობის მიუხედავად, ძველი 2021 მაინც წავიდა და ახალი, 2022 დადგა. უკვე გამოიკვეთა ოპოზიციისა და მისი ტელეარხების მთავარი სალაპარაკო თემებიც უახლოეს დღეებსა და კვირებში, სანამ გზადაგზა სხვა მოვლენები არ დაგვადგება ველზე.

მთავარი ის გახლავთ, რომ მესამე პრეზიდენტის „მარტვილობა“ თანდათან კარგავს სიმძაფრეს, თანდათან ფერმკრთალდება და იცვითება. ეს ასეც უნდა მომხდარიყო, რაც მშვენივრად იცოდნენ მთელი ამ აურზაურის ავტორებმა. განსაკუთრებით მას შემდეგ გახდა თვალნათელი, როცა ხელისუფლებამაც სწორად გათვალა და გორის ჰოსპიტალში თითქოს სამუდამოდ მოკალათებული პატიმარი, რომელმაც, როგორც გაცხადდა, დაასრულა შიმშილობის შემდგომი მკურნალობის კურსი, მშობლიურ რუსთავის მე-12 ციხეში დააბრუნა საახალწლოდ, სხვათა შორის, მოსალოდნელი, ანონსირებული წივილ-კივილისა და მფრინავი საპროტესტო აქციების გარეშე.

ამრიგად, ქვეყანას არ დაეხება ჯანჯანა, თუმცა ენების სარსალი – უხვად. სრულ სიმართლეს თუ ვიტყვით, ეს ენასარსალობა მიხილ სააკაშვილის ნაშობია. მას უნარი აქვს სახედავო აქტებში დაქვითვით, ყველაფერი თავის სასარგებლოდ წარმოადგინოს. ასე გვჩანს თვალში „ნაშობას“, მისდამი არაადამიანურ მოპყრობას „ქართული ოცნების“ ჯურღმულებში. ეს მომგებიანი თემა ოპოზიციის პროპაგანდისტებშია, ისევე, როგორც თავის დროზე მიშას ორმოცდაათდღიანი, უნიკალური, ჯერარსენილი, სასიკვდილო შიმშილობა, ერთობ წარმატებით ჩააბეჭტეს მიმდევართა მომლოდინე ტვიტებში.

ჰოდა ახლა, როცა საყოველთაო „შიმშილობებით“ თბილისის ქუჩებში ქვეითად თუ ავტომობილებით წინდაუკან უაზრო სვლებით, სახელმწიფო დაწესებულებებთან მიხდომებით და მეჩხერი მიტინგებით არაფერი გამოვიდა და ცხადი გახდა, რომ „ხალხის“ ანტისახელისუფლებო მებრძოლი განწყობა თანდათან სულს ღაფავდა, საჭირო გახდა რაღაც ახლის მოძიება, მოიძიეს კიდევ (მიშას ჩანოდეებით): დროებითი საპარლამენტო საგამოძიებო კომისიის შექმნა, რომელიც შეისწავლის „ქვეყნის მე-12 პრეზიდენტის მიმართ არაადამიანური, ღირსების შემლახავი მოპყრობის ფაქტს“. დაზარალებული მიშა მზად არის თავად წარსდგეს საგამოძიებო კომისიაზე და შესაბამისი ინფორმაცია მიანოღოს.

მიშას ამ ახალმა, მოულოდნელმა იდეამ (კარგად გვახსოვს, რომ ის თავად იყო რადიკალიზმის, ბოიკოტის მომხრე: „არავითარი ტოლერანტობა! ყველაწინ – ციხეში!“) ნაცემოდ მოხდა ახალი ძალა შემატა და ტირაჟირების მანქანა ამუშავდა. იდეა ფართო პოპულარობას

„შაპი სია“ – ეშმაკეული მანიფესტი

მოიაზრებს – საგამოძიებო კომისიით სახელმწიფო ინსპექტორის სამსახურის ჩანაცვლებას. ეს სამსახური გასული წლის ბოლოს გაუქმდა (ხელისუფლება აცხადებს, სინამდვილეში ორ ნაწილად გაიყო და კომპეტენტურობა არ შემცირებია), რასაც, სხვათა შორის, როგორც სავარაუდოა, ჩვენი ოპოზიციის გაცხენით უმალ უარყოფითი შეფასება მისცა აშშ-ის საელჩომ, არასამართლიანი და არასწორი უნდა, მმართველმა პარტიამ ძირი გამოუთხარა მთავრობის ანგარიშვალდებულებასო.

არის იდეა, არის მიზანი! არც მალავენ, რომ თუ ეს ჩანაცვლება შესაძლებელი გახდა, ნაცემოდ პარლამენტში შევა (ხატია დეკანოიძე). საგამოძიებო კომისიის შექმნა სათანადოდ არის გახმაურებული და იგი ხელისუფლებასთან ახალ ბრძოლაში რაინდთა ფარებზე საყოველთაო წარწერა უნდა გახდეს.

მაგრამ: ვის უნდა დასცეს თავზარი ამ „ფარულმა“ წარწერებმა? საქმე ის გახლავთ, რომ „ქართული ოცნება“ სულაც არ არის ამ კომისიის შექმნის წინააღმდეგი. აცხადებს, ასეთი კომისიის შექმნა შეიძლება კარგიც იყოს, რადგან ის მარტვილად დაადგენს სააკაშვილის მიმართ არასათანადო მოპყრობის მითითრობასო.

ადვილად შესაძლებელია საპარლამენტო საგამოძიებო კომისია მართლაც შეიქმნას (ნაცემოდ რაღაც სულ ღერაღერა აგროვებს ამ იდეის მომხრეთა სავალდებულო 50 კაცს). იქნებ სწორედ ამ რიცხვის შესავსებად მოიქაჩა თავი შალვა ნათელაშვილმა, უარი თქვა ბოიკოტზე და პარლამენტში შესვლა გადანიშნა, ტელეეკრანზე ვიხილეთ, თუ როგორ ზვერავედა შტირლიცივით პარლამენტის შიდა ეზოს. მაგრამ ის კი ნაკლებად სავარაუდოა, რომ ამ კომისიამ მიხილ სააკაშვილი კანარის კუნძულებზე მიავლინოს ციხის ხმელი სანოლით ნაგვეში გვერდების დასაამებლად.

ეს არც მიშას სჯერა. მაგრამ მაინც მოითხოვს, ჯუჯღუჯებს, ულტიმატუმებს აცხობს. მათგან ერთ-ერთი განსაკუთრებით ყურადსაღებია: „თუ ჩემთან მოსანახულებლად არ შემოუშვებთ დამოუკიდებელ ექიმთან ჯგუფს და არ დაცავთ ადვოკატებთან ჩემი შესვენების კონფიდენციალურობას, მიემართავ პროტესტის უკიდურეს ზომას!“

საშიშად არის ნათქვამი ოღონდ პატიმარს არ დაუზუსტებია, პროტესტის რა ზომას გულისხმობს. ისევ შიმშილობას? ცოტა არ იყოს, სასაცილო იქნება. პირს ამოიკერავს? თქვენ წარმოგიდგენიათ ჩუმად მყოფი მიშა? გისოსზე ხელს მიიბამს? ქვეყანას დაასვენებს ინსტრუქციების წერისგან... სხვა „უკიდურესი ზომა“ ლეგენდარული კამოს გმირული დიეტაა და თუ ამას აღასრულებს, მართლა გარეთ გასაშვებია!

მიშამ ციხეში კიდევ ერთი საბედისწერო სტრატეგია დაამუშავა – „შავი სია“. ეს იქნება კორუფციონერთა და ადამიანის უფლებების დამრღვევთა ნუსხა. მასში შევლენ აგრეთვე მოსამართლეები და პროკურორები; ადამიანები, „ვინც იარაღი ჩაუდო არჩევნების პერიოდში“; ყოფილი პოლიციელები; ვინც მოიპარა დიდი რაოდენობით საბიუჯეტო ფული; ვინც გაყალბებით შეკერა კარტოგრაფების საქმე; „ვინც მონაწილეობა მიიღო ჩემს მიმართ არაადამიანურ მოპყრობაში. ამ ადამიანებს ქუჩაში უნდა ცნობდნენ და მათ მიმართ შესაბამისი რეაგირება ჰქონოდათ, როგორც ქვეყნის დამატყვევრებსა და თითოეული ქართველის კეთილდღეობის მტრებზე. უნდა შეიქმნას სპეციალური საიტი და უნდა გამოქვეყნდეს საბრალდებო დასკვნა“. ერთი სიტყვით, მათ ფეხქვეშ მიწა უნდა იწვოდეს. მშვიერი ნახო, პური არ მიანოდო. მწყურვალი ნახო, წყალი არ მიანოდო. უდაბნოში ნახო, გაზეთი არ მიანოდო თავზე წასაფარებლად. ჭყაპში ფეხშიშველი ნახო, კალთში და რეზინის ჩექმა არ მიანოდო. მაღლა დე შესწვდე სპილოსა, დაბლა უკბინე რბილოსა... ესეც შენი დიდი ჰუმანიტი და დემოკრატიის შუქურა, რომელიც თავისუფალ დროს შერიგებასა და თანხმობაზეც უბნობს ხოლმე! მე მაგალითად სულაც არ გამკვირვებია ამ კაცის ასეთი

გარდასახვა. როგორც ჩანს, ეს მისი ბუნებრივი მდგომარეობაა და არა სამიტინგო. ღმერთმა არ ქნას, ის და მისი თანამოაზრე კანიბალები კვლავ დაბრუნდნენ ხელისუფლებაში. ხომ წარმოგიდგენიათ რა დღეს დაანევენ ქვეყანას!..

აი, ასეთ ღვწაშია მესამე პრეზიდენტი მე-12 ციხეში. საპატიო მიშისტმა კობა ნაყოფიამ ამბავი გამოიტანა, მიშას პრაქტიკულად არ სძინავს, 24 საათი მუშაობსო. ვაითუ სულ „შავ სიებზე“ მუშაობს აქ ნაკლებად დაგამშვიდებს ცნობა, ეს კაცი ახლა ქვეყნის ეკონომიკური განვითარების პროგრამას წერს და კონსულტანტად რომან გოცირიძე იწმობ. მადლობა ღმერთს, რომინ ასე თუ ისე დამჯდარი კაცია და პროგრამაში მოსახლეობის შიმშილით განწყვეტის მიზანდასახულობას არ ჩაადებინებს.

ოღონდ, სულ ბოლო დღეებში გაგრძელებული ინფორმაცია ძალზე შემაშფოთებელია: შეიქმნა საინიციატივო ჯგუფი „მიშას სექტორი“, რომელმაც მინარს ქვეყნის მასშტაბით დააფუძნა „პატრიოტული ადამიანების გაერთიანება“, თბილისში კი – „ადამიანობის დაცვის ჯგუფები“. მასში ეპატივებიან ყველას, „ვისაც კანონიერი ქმედების ფარგლებში რეჟიმის დამხობის სურვილი აქვს“, „მოუქრებიან სირცხვილის დერეფნებით“ და ყველა უწყებასთან მისვლით (მისდომით – ა.ა.).

ერთბაა აი, ეს არის კამოს სადილობა! ეს მიშასული, ნანატრი, აქამდე ვერა და ვერამდღეული რევოლუციის, ხელისუფლების ძალისხმევის დამხობის „აპრილის თეზისებია“, რაგინდ „კანონიერი ქმედების ფარგლებში“, იხასო კანონიერი ქმედებით ხელისუფლების დამხობა არ ხდება, მისი შეცვლა მხოლოდ არჩევნებითაა კანონიერი! ალექს ასლანიშვილი

ვინ სავაქულორებს ოპერატორ ლეჟსო ლაშქარაშას ბარდასვალებით (?!)

(პირველი გვერდიდან) „თუმცა, თუ კარგად დააკვირდებით სიას, იქ არის მითითებული, რომ ეს არის ახალი ინციდენტი, რაც არის იმის ინდიკატორი, რომ იუნესკო დამატებით ელოდება აღნიშნულ ინციდენტთან დაკავშირებით გამოძიების შედეგებს. ამის მიხედვით სიაში ფორმულირება, მომხდართან დაკავშირებით, ანუ ინდიკატორი შეიცვლება. შესაბამისად, საგარეო საქმეთა სამინისტროს გამოთხოვილი აქვს შინაგან საქმეთა სამინისტროსგან აღნიშნული ინციდენტის საგამოძიებო დასკვნის მასალები, როგორც კი მივიღებთ, ეს მასალები გადაგვზავდება იუნესკოს, რომლის შემდგომაც იუნესკოს მხრიდან მოხდება ამ მონაცემების განახლება“, – განაცხადა საგარეო უწყების წარმომადგენელმა მარი ნარჩემაშვილმა.

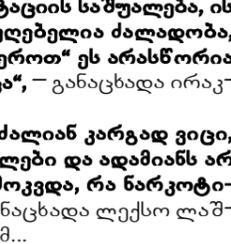
იუნესკო არ არის საგამოძიებო ორგანო და დასკვნებს არ აკეთებს, – ამის შესახებ პარლამენტის თავმჯდომარე შალვა პაპუაშვილმა, ყურნალისტებს განუცხადა, რითაც UNESCO-ს მიერ მსოფლიოში მოკლული ყურნალისტების სიაში „ტვ პირველის“ ოპერატორის ლეჟსო ლაშქარაშას შეყვანის საკითხს გა-

მოეხმაურა. პაპუაშვილის თქმით, იუნესკოს საქართველოს მთავრობასთან აქვს შეკითხვა გაგზავნილი, რა ვითარებაში გარდაიცვალა ლეჟსო ლაშქარაშა. მისივე თქმით, იუნესკოს სიაში ლაშქარაშას გარდაცვალების თარიღად 11 ივლისის ნაცვლად 5 ივლისი შეცდომითაა ჩანერილი.

„არასწორი ინფორმაციის შედეგი იყო ეს. ეს ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი დეტალი იყო, არ ვიცი, რატომ გამოგრაფა, 5 ივლისს კი არ გარდაცვლილა ლაშქარაშა, როგორც იქ წერია, არამედ 11 ივლისს და ესეც მითითებებს, რომ შეცდომაა და არასწორი ინტერპრეტაცია გაკეთდა. არავის მისცეთ ინტერპრეტაციის საშუალება, ის რაც მოხდა, არის ტრაგედია, მიუღებელია ძალიანობა, თუმცა გარდაცვალება რომ მიანეროთ“ ეს არასწორია და გამოძიებამაც ამას პასუხი გასცა“, – განაცხადა ირაკლი ზარქუამ.

„ისტორიას რომ არ ჩაენერა, ძალიან კარგად ვიცი, რაც იყო მიზეზი. დაუმტკიცებელი დეტალები და ადამიანს არ ჰგავდა. კარგად ვიცი როგორც მოკვდა, რა ნარკოტიკი, მე სულელი ხო არ ვიყავი“, – განაცხადა ლეჟსო ლაშქარაშას დედა თინათინ კახიძემ...

ალექსანდრა გეჯაძე: ლეჟსო ლაშქარაშას სიკვდილის მიზეზია პერიონის მოხმარებით განპირობებული ორგანიზმის ზოგადი ინტოქსიკაცია, – ამის შესახებ დამოუკიდებელი ექსპერტმა, ალექსანდრე გეჯაძემ განაცხადა. ლეჟსო ლაშქარაშას გარდაცვალების საქმეზე ლეჟსო ლაშქარაშას სახელობის ექსპერტის ეროვნული ბიუროს დასკვნაზე პირველი კომენტარი, დამოუკიდებელი ექსპერტმა ალექსანდრე გეჯაძემ გააკეთა. ის დასკვნას ეთანხმება და დოკუმენტზე მისი ხელმოწერაც არის.

რაში დახარჯავთ 2022 წლის ბიუჯეტის ფულს?

2022 წელს სახელმწიფო ბიუჯეტიდან 19,171 მილიარდი ლარი უნდა დაიხარჯოს, რაც წინა წლის ბიუჯეტთან შედარებით, დაახლოებით 330 მილიონით ნაკლებია. ბიუჯეტის შემცირებას მთავრობა პანდემიის

დასრულების მოლოდინით ხსნის. სამაგიეროდ, მთავრობა 332 მილიონი ლარით გაზრდის ადმინისტრაციულ ხარჯებს, რაც მეტი ბიუროკრატიული ხარჯის გაწევას ნიშნავს. მეტი თანხა მოხმარდება სახელმწიფო უწყებაში

შტატგარეშე მოსამსახურეთა ანაზღაურებას, სამიწიანობა და წარმომადგენლობით ხარჯებს, ავტოპარკის შენახვა-განახლებას. საჯარო სექტორში დასაქმებულებს ხელფასის 10%-ით გაზრდაც.

306 დახარჯავს ყველაზე მეტ ფულს?

პანდემიის მართვასთან დაკავშირებული ხარჯების შემცირების მიუხედავად, ყველაზე მეტს ბიუჯეტიდან მაინც **ჯანდაცვის სამინისტრო** მიიღებს – 6,027 მილიარდ ლარს. აქედან, 500 მილიონი ლარი COVID-19-ის მართვასთან დაკავშირებული ხარჯი იქნება.

საერთაშორისო გამჭვირვალობა – საქართველოს კონკრეტული მუხრანობაზე გამოყოფილი თანხის განხილვებზე არარეალურად მიაჩნია. ორგანიზაციის შეფასებით, ვაქცინაციის ტემპის გათვალისწინებით, ამ მიმართულებით ასობით მილიონი ლარით მეტი გახდება საჭირო.

ჯანდაცვის უწყებისთვის გამოყოფილი თანხის 75%-ზე მეტი (4,553 მილიარდი ლარი) სოციალური პროგრამებისთვის გამოიყო. ამ თანხაში შედის გაზრდილი პენსიებისთვის საჭირო თანხებიც: 70 წლამდე პენსიონერები იანვრიდან 20 ლარით მეტს – 260 ლარს მიიღებენ, 70 წლის და მეტი ასაკის პენსიონერთა პენსია იზრდება 25 ლარით და 300 ლარი გახდება. სოციალური დახმარება შუამ პირებს და ვეტერანებსაც გაზრდება.

ყველაზე მეტად გაიზრდება 3 უწყების – **რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს**, **განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროსა** და **ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს** ბიუჯეტი: რეკორდული იქნება **რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს** ბიუჯეტი, რომელიც 2022 წელს 2 895 მილიარდ ლარამდე იზრდება. თანხის დიდი ნაწილი საგზაო ინფრასტრუქტურისთვის, მათ შორის, ჩქაროსნული მაგისტრალების მშენებლობისთვის უნდა დაიხარჯოს. 2022 წელს აღმოსავლეთ-დასავლეთის მაგისტრალის 50 კმ შევა ექსპლუატაციაში, რამაც გადაადგილების დრო 20 წუთით უნდა შეამციროს.

113 მილიონი ლარით მეტ დაფინანსებას მიიღებს **გა-**

ნათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო, რაც უმეტესად ხელფასების ზრდას მოხმარდება. 100 ლარით იზრდება საჯარო სკოლებში სტატუსის მქონე მასწავლებელთა დანამატი და მანდატურების ხელფასები. ასევე, 100 ლარით მოიმატებს საბავშვო ბაღების პერსონალის ხელფასები.

ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს ბიუჯეტი 932 მილიონი ლარი ხდება, რაც წინა წელთან შედარებით, 290 მილიონით მეტია. თანხა უნდა მოხმარდეს მენარმეობის ხელშეწყობის პროგრამებს; მთის კურორტების განვითარებას, მათ შორის, 2023 წლის მსოფლიო ჩემპიონატისთვის საჭირო ინფრასტრუქტურისა და **პანჯალის** ახალი საბაგიროს მშენებლობას; ინტერნეტიზაციის (**Log-in Georgia**) პროექტისთვის 34 მილიონი ლარია გამოყოფილი. სახელმწიფო ბიუჯეტიდან 73,6 მილიონ ლარამდე დაიხარჯება მოსახლეობის გაზიფიცირებისთვის.

თავდაცვის სამინისტროს დაფინანსება 1,002 მილიარდ ლარს შეადგენს. ბიუჯეტის ზრდა თავდაცვის უწყებას წარმოქმნილი დეფიციტის დასაფარად სჭირდება, თუმცა, უცნობია, კონკრეტულად რა დეფიციტზეა საუბარი. უწყება 47 მილიონით მეტს დახარჯავს პერსონალის ხელფასებზე – სულ 477 მილიონ ლარს.

სოფლის მეურნეობის განვითარების მიზნით, **ერთიანი აგროპროექტის** ფარგლებში, გამოყოფილია 262 მილიონი ლარი. ამ თანხაში შედის **შეღავათიანი** აგროსესხის პროცენტის სუბსიდირების 121 მილიონი ლარი. დაფინანსდება სოფლის მეურნეობის ხელშეწყობის სხვა პროექტებიც. აგროდაზღვევის დაფინანსებისთვის ბიუჯეტში 12 მილიონი ლარია ჩადებული.

კულტურის, სპორტისა და ახალგაზრდობის სამინისტრო 357,8 მილიონი ლარით ფინანსდება. **შინაგან საქმეთა სამინისტროსთვის** 865 მილიონი ლარია გათვალისწინებული.

რა ზრდის შემოსავლებს?

2022 წელს ბიუჯეტში მთავრობა 19,362 მილიარდი ლარის შემოსავლებს გეგმავს. ჯამში 132 მილიონით უნდა გაიზარდოს საშემოსავლო, აქციზის, მოგების, დღესა და სხვა გადასახადის სახით მობილიზებული თანხები და 13,4 მილიარდ ლარს უნდა მიაღწიოს. გადასახადებთან ერთად, ბიუჯეტს საგარეო და საშინაო ვალები და გრანტები შეეკავებს.

33-მილიარდიანი პალი?

მთავრობა 3 მილიარდამდე ლარის ახალ საგარეო ვალს აიღებს, ამას 1.3 მილიარდი ლარის საშინაო ვალის დაემატება, რასაც მთავრობა სასაზღვრო ობლიგაციების გამოშვებით მოიზიდავს. ფინანსთა სამინისტროში აცხადებენ, რომ მცირე საინვესტიციო პროექტებისთვის საგარეო ვალს აღარ აიღებენ და მათ ქვეყნის ბიუჯეტიდან დააფინანსებენ. სულ 2022 წლისთვის სახელმწიფო ვალი 33.1 მილიარდ ლარს მიაღწევს, რაც მშპ-ის 51.1%-ს შეადგენს. საერთაშორისო გამჭვირვალობა – საქართველოს შეფასებით, ქვეყნის ფინანსური მდგრადობისთვის ვალის კიდევ უფრო შემცირება საჭიროა, რადგან პანდემიის პირობებში მაკროეკონომიკური შოკის გამეორების ალბათობა მაღალია და ვალი, შესაძლოა, 60%-იან ზღვარს გადასცდეს.

რაგანით გაიზარდა ეკონომიკა?

მთავრობის პროგნოზით, ეკონომიკა 2022 წელს 6%-ით გაიზარდება და ქვეყანაში სულ 65 მილიარდი ლარის მთლიანი შიდა პროდუქტი შეიქმნება. ბიუჯეტის დეფიციტი კი 4.4%-მდე შემცირდება. **საერთაშორისო გამჭვირვალობა – საქართველო** მიიჩნევს, რომ ვაქცინაციის დაბალი ტემპიდან გამომდინარე, 2022 წელს პროგნოზირებული ეკონომიკური 6%-ით ზრდა საკმაოდ ოპტიმისტურია. თუ ეკონომიკა ასეთ ზრდას ვერ მიაღწევს, ბიუჯეტის დეფიციტი გაიზარდება. 2022 წლისთვის დოლარის მიმართ ლარის საორიენტაციო გაცვლით კურსად 3.12 არის აღებული, ხოლო წლიური ინფლაციის მოსალოდნელი დონე 2.5%-ია.

როგორ უნდა ანაწილებდნენ ბიუჯეტს?

მსოფლიო გამოცდილება აჩვენებს, რომ ქვეყნები, რომელთა მთავრობებიც იმდენად დიდ ვალებს იღებენ, რომ მათ დაფარვას შემოსავლები აღარ ჰყოფნის, ნაკლებად ვითარდებიან. გაზრდილი სახელმწიფო ვალის მოცულობა უარყოფითად აისახება როგორც ეკონომიკის ზრდაზე, ასევე ადამიანების ცხოვრების ხარისხზე.

ასეთი საბიუჯეტო პოლიტიკა მცირე ეკონომიკის ქვეყნებისთვის, როგორც საქართველო, შეიძლება კრიზისული შედეგის მომტანიც აღმოჩნდეს. ასევე, ქვეყნის ბიუჯეტი სიღარიბის დაძლევაზე უნდა იყოს მიმართული, რაც ძირეული რეფორმების განხორციელების გარეშე არ გამოდის. ბიუჯეტი ისე უნდა დაიგეგმოს, რომ ქვეყანაში ფასების სტაბილურობისა და ინფლაციის საშუალო მაჩვენებლის შენარჩუნება მოხერხდეს. ბიუჯეტის დეფიციტი არ უნდა აღემატებოდეს მშპ-ის 3%-ს, ხოლო სახელმწიფო ვალი მშპ-ის 60%-ზე მეტი არ უნდა იყოს!..

ისრაელის სოფლის მეურნეობა არახელსაყრელი პირობების წინააღმდეგ ხანგრძლივად და მძიმე ბრძოლის წარმატებული ისტორიაა. არაღა, ქვეყნის კლიმატი და წყლის ნაკლებობა ამ მიღწევას შეუძლებლად წარმოაჩენს.
როგორც საქართველოს და ისრაელს ალარებ, მიღწევები უფრო დასაფასებელი ხდება. სოფლის მეურნეობის განვითარებისთვის საქართველოს თითქმის ყველაფერი აქვს, თუმცა, შედეგი განსხვავებულია.

მინა-წყლით სამჯერ პატარა ისრაელი 25-ჯერ გვჯობნის!!

სოფლის მეურნეობის, სატყეო და თევზის მეურნეობის კონტრიბუცია ისრაელის მშპ-ში \$4.7 მილიარდია, საქართველოში – 41.1 მილიარდი.

2020 წლის მონაცემებით, საქართველოში ამ სექტორში 247 300 ადამიანი იყო დასაქმებული, რაც მთლიანი დასაქმებულების 19.9%-ია. შედარებისთვის, ისრაელში აგროსექტორზე დასაქმებულთა მხოლოდ 0.9% მოდის.

ბოლო წლებში სოფლის მეურნეობის დაფინანსება გაზრდილია. 2020 წელს საქართველოს ბიუჯეტიდან გარემოს დაცვის და სოფლის მეურნეობის დაფინანსებაზე 497 მილიონი ლარი იყო გამოყოფილი, ბიუჯეტის ასიგნებების 3%. ეს თანხა იხარჯება როგორც გარემოზე, ასევე სოფლის მეურნეობის პროექტებზე. გაზრდილი დაფინანსების ფონზე სექტორში ზრდაც ვხედავთ.

OECD-ის მონაცემებით კი, ისრაელში სოფლის მეურნეობის მთლიანი მხარდაჭერა (TSE) სტაბილურად მშპ-ის 0.4%-ზეა. საქართველოსგან განსხვავებით, ისრაელს აქვს რეგულაციები სოფლის მეურნეობის სექტორში შიდა ფასების მხარდაჭერისა და გარკვეულ პროდუქტებზე (რძე, ფრინველის ხორცი, ხილის

და ბოსტნეულის ნაწილი) იმპორტის შეზღუდვის კუთხით.

ისრაელში მთავარი გამოწვევა წყლის ნაკლებობაა. წყლის მთავარი არტარია მდინარე იორდანია, კინარეთის ტაბის მთავარი შენახვა-გამაღობი ტანკი მდინარის, საბარათველოში 25 ათას-ჯამბი მდინარეა. პარადოქსია, მამრამ წყალუზრუნველყოფილი მდინარე მდინარე ისრაელს მდინარე იორდანიაში, ვიდრე საბარათველოში.

ისრაელში სასოფლო-სამეურნეო მიზნებისთვის მხოლოდ 437 ათასი ჰექტარია, ანუ ტერიტორიის 20%-ის გამოყენება შესაძლებელია. წყლის რესურსების 80% ქვეყნის ჩრდილოეთ ნაწილშია თავმოყრილი, თუმცა, წყალ-უზრუნველყოფილი ძირითადად სამხრეთია – საირიგაციო წყლით უზრუნველყოფილი მიწების 65% სწორედ ქვეყნის სამხრეთზე მოდის.

● თუ 1995 წელს ისრაელში 1 ფერ-მერი 15 ადამიანს კვებავდა, 2010 წელს ეს

შეღავათიანი ტარიფით სარგებლობა კვლავაც შეეძლებათ სტუდენტებს, პენსიონერებს, სოციალურად დაუცველებს და ა.შ. თუმცა, ყველა სხვას, ვისაც თბილისის საზოგადოებრივი ტრანსპორტით მგზავრობა სურს, ახალი სატარიფო სისტემით მოუწევს სარგებლობა. როგორც ჩანს, საშუალოდ, რაც უფრო მეტს მგზავრობს ადამიანი და რაც უფრო ძვირად ღირებულ აბონემენტს იყიდის, მით უფრო მეტს დაზოგავს ახალი ტარიფის ამოქმედებისას. თუმცა, სოციალური და ეკონომიკური მდგომარეობიდან გამომდინარე, უმეტესობა ვერ შეძლებს უფრო ძვირად ღირებული აბონემენტების ყიდვას.

პროექტი პრაქტიკა

ბირჟის, კერძოდ, ბერლინის შემთხვევაში, საზოგადოებრივი ტრანსპორტის ტარიფები კომპლექსურია. ქალაქი სატრანსპორტო ზონებადაა დაყოფილი, ასევე, არსებობს საზოგადოებრივი ტრანსპორტის კატეგორიები. ყველაზე იაფი და ერთჯერადი სამგზავრო ბილეთი 3 ევრო ღირს. თუმცა, რაც უფრო მეტად იზრდება აბონემენტის ვადა, მით უფრო იაფია თითოეული მგზავრობის ღირებულება. ერთთვიანი აბონემენტი, რომელიც სამივე ზონას ფარავს, 107 ევრო ღირს, თუმცა, ბერლინში საშუალო თვიური ხელფასი 3 500-3 900 ევროს ფარგლებშია, საქართველოში კი საქსტატის მისხედვით, 1 400 ლარამდეა. პარიზში ყველაზე იაფი ერთჯერადი სამგზავრო ბილეთი 1.9 ევრო ღირს, ხოლო ერთთვიანი აბონემენტი - 75 ევრო. ამ შემთხვევაშიც მნიშვნელოვანია საშუალო ყოველთვიური ხელფასთან შედარება. იქ საშუალო ხელფასი 3 200 ევრომდეა. ბალტიისპირეთში, კერძოდ ტალინში, ერთთვიანი სამგზავრო აბონემენტი 30 ევრო ღირს, ხოლო ყველაზე იაფი ერთჯერადი ბილეთი - 1.5 ევრო. ტალინში საშუალო თვიური ხელფასი 1 500 ევრომდეა.

მგზავრობის ყოველთვიური აბონემენტის შეფარდება ყოველთვიურ ხელფასთან მნიშვნელოვანი ინდიკატორია. თბილისისა და ევროპის ქალაქების საზოგადოებრივი ტრანსპორტის ახალი სატარიფო სისტემები პროცენტულად მეტ-ნაკლებად ერთმანეთის მსგავსია, თუმცა, გასათვალისწინებელია ინფლაციაც, რომელიც დასავლეთის ქვეყნებში ორჯერ ან ექვსჯერ ნაკლებია. ეს ნიშნავს, რომ ბერლინელ, პარიზელ ან ტალინელ მგზავრებს სხვა სარგებები ყოველთვიურად ნაკლებად უძვირდებათ, ვიდრე თბილისელებს.

საბოლოო ჯამში, საზოგადოებრივი ტრანსპორტის ახალი სატარიფო სისტემა უფრო ძვირად ღირებული აბონემენტების შექმნისა და ხშირი მგზავრობის შემთხვევაში იაფი იქნება მგზავრისთვის, ვიდრე ძველი სისტემის შემთხვევაში. თუმცა, რადგანაც უმეტესობა ვერ შეძლებს ერთწლიანი ან ექვსთვიანი აბონემენტების ყიდვას, მგზავრობის ღირებულება ნაკლებად ან საერთოდ არ იაფდება.

მაჩვენებელი	ფართობი	გამოსაყენებელი არტაბი	წყალბურთეულყოფილი მინის ფართობი	წილი მშპ-ში
ისრაელი	22 000 კვ2	437 ათასი ჰა/ 20%	162 000 ჰა	1.15%
საქართველო	70 000 კვ2	3 მლნ ჰა / 43.4%	134 050 ჰა	7.3%

და წყალზე, ასევე 30% განათლებაზე იხარჯებოდა. შეიქმნა მიზანმიმართული და მდგრადი აგრონარმოების პოლიტიკა და სპეციალიზებული საბჭოელები, რომელიც ახორციელებდა კონკრეტული ქვესექტორების ხელშეწყობას.

მეორე, ესაა კარგად ორგანიზებული ფერმერთა ორგანიზაციები. ფერმერებს აქვთ კავშირი ასევე კარგად ორგანიზებულ წარმოების რგოლთან, რაც გადამწყვეტია ვაჭრობის გამარტივებისთვის. ეს კავშირი უზრუნველყოფს ფერმერთა კონკურენტუნარიანობას. ფერმერებს აქვთ წვდომა ფინანსებზე, კვლევებსა და საგანმანათლებლო პროგრამებზე.

მესამე არის ბაზარზე ორიენტირებული. ბაზარი არის „მეგზური ვარსკვლავი“, როგორც მთავრობის, ასევე ფერმერებისთვის პრიორიტეტების განსაზღვრასა და კოორდინაციაში. მნიშვნელოვანი იყო ისიც, რომ თავიდანვე პარალელურად განვითარდა როგორც შიდა, ასევე საექსპორტო ბაზარი. ისრაელი საჭირო საკვები პროდუქციის 90%-ზე მეტს თავად აწარმოებს, თუმცა, მნიშვნელოვანია იმპორტიც. მაგალითად, ფრინველის ხორცისა და კვერცხის წარმოებით თითქმის 100% იკმაყოფილებს მოსოვანას, თუმცა ფრინველის გამოსაყვებად

მარცვლული იმპორტირებულია. მეოთხე - ისრაელს აქვს მულტიდისციპლინური და ინოვაციური მიდგომა ფერმერებისა და კერძო სექტორის პრობლემების გადასაჭრელად. ამ მიდგომის გასაღები არის ოქროს სამკუთხედი: მჭიდრო ურთიერთობა მკვლევრებს, მთავრობის მიერ დაქირავებულ სოფლის მეურნეობის მიერ დაქირავებულ სოფლის შორის. ამას ემატება მძლავრი აგროინდუსტრია, რომელიც აუცილებელია ინოვაციური გადაწყვეტილებების კომერციალიზაციისა და ქვეყნის მასშტაბით მათი ხელმისაწვდომობისთვის. ინოვაციებისა და ტექნოლოგიების განვითარება ისრაელის წარმატებაში გადამწყვეტ როლს ასრულებს. Bloomberg Innovation Index 2021-ის მიხედვით, ისრაელი ინოვაციურ ეკონომიკებს შორის მე-7 ადგილზეა. დაბოლოს, მესამე - ისრაელს განვითარების ადრეულ ეტაპებზე საერთაშორისო მხარდაჭერა აქვდა. მთავრობას შეეძლო დაეხმარებოდა უცხოეთიდან, დიასპორისგან მიღებული რესურსებით ისეთ პროექტებზეც კი, რომელიც აუცილებელი იყო, მაგრამ არაპრაქტიკულად მიიჩნეოდა. ასეთი იყო მაგალითად, 250-კილომეტრიანი წყალსადენის აგება გა-

ყველაზე მოთხოვნილი უბნები დედაქალაქში

თბილისში საცხოვრებელი უძრავი ქონების ყიდვა-გაყიდვებმა პანდემიამდე ნიშნულს მნიშვნელოვნად გადააჭარბა - ზრდა 2021 წლის ნოემბერში, 2019 წლის ნოემბერთან შედარებით 34% იყო. ჯამში დედაქალაქში 3700 ტრანზაქცია განხორციელდა.

TBC კაპიტალის მონაცემებით, ჯამში 2021 წლის იანვარ-ნოემბერში თბილისში 4%-ით მეტი ტრანზაქცია განხორციელდა, ვიდრე 2019 წელს.

რაც შეეხება ფასებს, საშუალო ფასი საცხოვრებელ უძრავ ქონებაზე 2%-ით არის გაზრდილი. რაც შეეხება ქირის ღირებულებას, ის კვლავ ჩამორჩება პანდემიამდე ნიშნულს, რაც ძირითადად ტურისტების ნაკლებობას ასახავს. კვლევა ნოემბერში 2019 წლის ნოემბერთან შედარებით 16% იყო. Airbnb-ს ბაზარი კვლავ სანახევროდ არის აღდგენილი.

უბნების მიხედვით, ყველაზე მეტად მოთხოვნა გაზრდილია დიდუბეში - 35%.

გასული წლის ოქტომბერ-ნოემბერში თბილისში 4400-ზე მეტი ტრანზაქცია დადასტურდა, რაც 2019 წლის ანალოგიურ პერიოდს 17%-ით აღემატება. ამავდროულად მოთხოვნა ყველაზე მაღალი ახალაშენებულ საცხოვრებელ ფართობზე იყო - მთლიანი ტრანზაქციების 63% სწორედ ახალაშენებულ ბინებზე მოდის. ტრადიციულად, პანდემიამდეც, მოთხოვნა ყველაზე მაღალი ახალაშენებულ ბინებზე იყო და პანდემიამ ეს ვითარება ვერ შეცვალა. თუკი ძველი ბინების შემთხვევაში მოთხოვნა ძირითადად მცირე ზომის საცხოვრებლებზეა, ახალაშენებულის შემთხვევაში მოთხოვნა ყველაზე მეტად საშუალო ზომის ბინებზე დასტურდება.

2021 წლის იანვარ-ნოემბერში მთლიანი ტრანზაქციები უბნების მიხედვით შემდეგნაირად ნაწილდებოდა: საბურთალო - 18%; დიდი დილომი - 15%; გლდანის - 13%; სამგორი - 13%; ისანი - 12%; ნაძალადევი - 8%; დიდუბე - 8%; ვაკე - 6%; კრწანისი - 3%.

ახალაშენებული ბინები ტრადიციულად ყველაზე ძვირი ვაკეში, მთაწმინდაზე და საბურთალოზეა.

საზოგადოებრივი ტრანსპორტი ევროპაში, შეღავება საქართველოსთან

2022 წლის პირველი თებერვლიდან თბილისის საზოგადოებრივი ტრანსპორტში გადასდის სისტემა იცვლება. დედაქალაქში შემოდის სისტემა, რომელიც საზოგადოებრივი ტრანსპორტით მგზავრობისთვის ერთსაათიანი, ერთდღიანი, ერთთვიანი, ერთთვიანი, სამთვიანი, ექვსთვიანი და ერთწლიანი ულიმიტო აბონემენტების ამოქმედებას გულისხმობს.

საზოგადოებრაში გაჩნდა ლეგიტიმური კითხვა - გაძვირდა თუ არა საზოგადოებრივი ტრანსპორტით მგზავრობა? კითხვაზე პასუხი ერთმნიშვნელოვანი არაა, რადგან დამოკიდებულია იმაზე, თუ რამდენად ხშირად იყენებს მგზავრი საზოგადოებრივი ტრანსპორტს. თუმცა, მარტივი მათემატიკური დათვლებით, შესაძლებელია ზოგადი სურათის დანახვა. ამისთვის საჭიროა თითოეული აბონემენტი ცალ-ცალკე დათვალოს.

გაქვირდა თუ არა საზოგადოებრივი ტრანსპორტი?

ახალი ტარიფების ამოქმედებამდე თუ მგზავრი დღეში მხოლოდ ორჯერ მგზავრობდა ავტობუსით ან მეტროთი, მას მგზავრობა ჯამში 1 ლარი უჯდებოდა. მიკროავტობუსის შემთხვევაში, ჯამში - 1.6 ლარი, ხოლო თუ ერთ გზაზე ორივე ტრანსპორტს იყენებდა - 2.6 ლარი. ულიმიტო 90-წუთიანი აბონემენტის შემთხვევაში, მგზავრს დღეში ორჯერ მგზავრობის შემთხვევაში 2 ლარის გადახდა მოუწევს.

ერთთვიანი ულიმიტო აბონემენტი 40 ლარი ეღირება. თუ ჩავთვლით, რომ მგზავრი მხოლოდ სამუშაო დღეებში და დღეში მხოლოდ ორჯერ მგზავრობს ავტობუსით ან მეტროთი, ძველი ტარიფით მგზავრობა თვეში საშუალოდ 22 ლარი დაუჯდება. მიკროავტობუსის შემთხვევაში - 35.2 ლარი, ხოლო თუ ერთ გზაზე ორივე ტრანსპორტს იყენებს - 57.2 ლარი.

სამთვიანი ულიმიტო აბონემენტი 100 ლარი ღირს. იმავე პრინციპით, ავტობუსით ან მეტროთი დღეში მხოლოდ ორჯერ მგზავრობის შემთხვევაში, ძველი ტარიფით, 66 ლარი დაუჯდება, მიკროავტობუსით - 105.6 ლარი, ხოლო ორივე ტრანსპორტის შემთხვევაში - 171.6 ლარი. ექვსთვიანი ულიმიტო აბონემენტის ფასი 150 ლარია. თუ მგზავრი დღეში ორჯერ იმგზავრებს მხოლოდ ავტობუსით ან მეტროთი, ძველი ტარიფით მას ჯამში 132 ლარი დაუჯდება, მხოლოდ მიკროავტობუსის შემთხვევაში - 211.2 ლარი, ხოლო დღეში ორჯერ და მხოლოდ ერთ გზაზე ორივე ტრანსპორტის გამოყენების შემთხვევაში - 343.2 ლარი. ერთწლიანი ულიმიტო აბონემენტი 250 ლარი ღირს. იმავე პრინციპით დაანგარიშების შემთხვევაში, მგზავრის წლიური ხარჯი მხოლოდ ავტობუსის ან მეტროს შემთხვევაში 264 ლარია, მხოლოდ მიკროავტობუსით მგზავრობის შემთხვევაში - 422.4 ლარი, ხოლო ორივე ტრანსპორტის გამოყენების შემთხვევაში - 686.4 ლარი.

მაჩვენებელი 100-ს, 2014 წელს კი, III-ს შეადგენდა.

- ისრაელში მოსავალს წელიწადში ორ-სამჯერ იღებენ.
- ისრაელი რძის წარმოების კუთხით მსოფლიოში ყველაზე მაღალპროდუქტიულობას აჩვენებს - 13 000 ლიტრს წლიურად, ევროპაში არსებული 6 000 ლიტრის საბირისპიროდ.
- პომიდვრის მოსავლიანობა I ჰაზე 300 ტონაა.
- მარცვლეულის დანაკარგი 0.5%-ი, მაშინ, როცა მსოფლიოში ეს მაჩვენებელი 20%-ს შეადგენს.

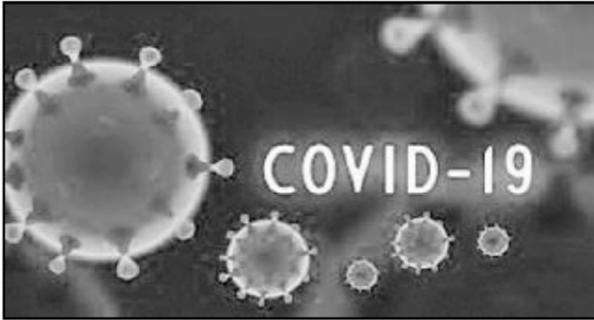
ნარმატივის განსაზღვრა

ისრაელში არა მხოლოდ მოახერხა მნიშვნელოვანი სასოფლო-სამეურნეო ტრანსფორმაციის შექმნა, არამედ გახდა გლობალური ლიდერი სოფლის მეურნეობისა და წყლის მენეჯმენტში.

თითოეულ განვითარებად ქვეყანას წარმატების მისაღწევად საკუთარი გზა სჭირდება, მაგრამ ისრაელი შესაძლოა, განვითარებადი ქვეყნებისთვის ინსპირაცია იყოს.

გაერთიანებული სამეფოს ყოფილი პრემიერის ტონი ბლერის ინსტიტუტი გლობალური ცვლილებებისთვის, ისრაელის ტრანსფორმაციის 5 მთავარ მოვლენას ასახელებს:

პირველი, ეს არის მთავრობის გრძელვადიანი ხედვა სოფლის მეურნეობისა და წყლის რესურსების მიმართ. განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი იყო ინვესტიციები სოფლის მეურნეობასა და განათლებაში. მაგალითად, ისრაელის სახელმწიფოს შექმნის ადრეულ წლებში ბიუჯეტის 30% სოფლის მეურნეობასა

წელი ახალი ამბებით გაგვახარებს თუ დაგვაფიქრებს, უნდა თქვენთან ერთად თვალი გადავავლოთ გასული, 2021 წლის ყველაზე შესამჩნევ მოვლენებს. მნიშვნელოვან-მეთქი, განგებ არ ვამბობ, რადგან, რა ვიცი, ვისთვის რა იყო მეტად თუ ნაკლებად მნიშვნელოვანი. გემასხორცებათ, 2021 წელი, თითქოს, იმედინად დაიწყო. კორონავირუსის პანდემიის მეორე ტალღამ კი გადაუარა მსოფლიოს, მაგრამ ახალი ვაქცინების გამოჩენასთან ერთად, განჩნდა პანდემიის დაძლევის მოლოდინი. სამ-წუხაროდ, ვირუსმა მუტაცია განიცადა.

გამორჩა ახალი მტამები, რომელმაც კვლავ შეუტია ადამიანს. რეკორდულად გაიზარდა ახალ ინფექციების რიცხვი. ბევრ ქვეყანაში ისევ ყველაფერი დახურული იყო და ისევ საგანგებო წესები მოქმედებდა. პირბადე და სადებიზინფექციო ხსნარი ჩვენი მუდმივი თანამგზავრი გახდა. ინგლისურ ლექსიკაში განჩნდა ახალი სიტყვა, რომელიც დღევანდელ რეალობას არაჩვეულებრივი სიზუსტით აღწერს: new normal - ახალი ნორმალურობა, ანუ ისეთი მდგომარეობა, როცა ეკონომიკა და მთლიანად საზოგადოება, კრიზისის პირობებს ეგუება, ცხოვრება თითქოს ისევ ნორმალურ კალაპოტშია, მაგრამ, სინამდვილეში, ახალი კანონების მიხედვით იმართება. სამაგიეროდ, კეთდება პროგნოზი, რომ 2022 წელს კოვიდ-19-ი ნამდვილად დაგვანებებს თავს. რაც შეეხება პოლიტიკაში, არსებობს ასეთი მდგომარეობა, რომ თავად პანდემიას არ შეუცვლია ვითარება საერთაშორისო არენაზე. მან მხოლოდ კატალიზატორის როლი ითამაშა ახალი პროცესებისთვის ბიძგის მიცემაში.

2021 წლის დასაწყისში, ზუსახელმწიფოს პრეზიდენტი ჯო ბაიდენი გახდა. მისი ეროვნული პოლიტიკური ლოზუნგია - ამერიკა დაბრუნდა. ტრამპი ამბობდა, ამერიკა უპირველეს ყოვლისაო. შედგა თუ არა ფეხი თეთრ სახლში, ბაიდენმა წინამორბედის ყველა ბრძანებულება ერთი ხელისმოსმით გააუქმა და მოკავშირეებისთვის მიცემული დაპირებების შესრულებას შეუდგა, თუმცა ყველას მაინც ვერ გასწვდა. ერთერთი ასეთი ანტი-ტრამპული ნაბიჯი, კლიმატის შესახებ პარიზის ხელშეკრულებისა და ირანთან ბირთვული შეთანხმების აღდგენა იყო. საერთაშორისო პოლიტიკაში, წლის მთავარი თემაა რუსეთისა და ჩინეთის დაპირისპირება დასავლეთით.

მაშინაც აღინიშნებოდა დიდ ქვეყნებს შორის მძაფრი მეთოქობა, და მაშინაც, არავის არ უნდოდა ომის დაწყება, მაგრამ, როგორც გახსოვთ, ერთი პატარა ნაპერკკალი გახდა საკმარისი, დიდი მსოფლიო ხანძარი რომ გაჩენილიყო. კიდევ რამ მიიტყვია გასულ წელს ჩვენი ყურადღება ყველაზე მეტად? ნატოს სამხედრო ძალებმა ამერიკის ჯართან ერთად ავღანეთი დატოვა. ოცი წლის განმავლობაში მიმდინარეობდა ავღანეთში ნატოს ანტი-ტერორისტული მისია, მაგრამ დიდი არაფერი შეცვლილა: თალიბანის კვლავ ავღანეთის სათავეშია. ეს კიდევ არაფერი! დამაფიქრებელია, როგორ და რა ფორმით დატოვა დასავლეთმა ავღანეთი. ყველაზე დამამცირებელი და შეშარავი სურათი ქაბულის აეროპორტში შეიქმნა. ამერიკის ადმინისტრაციამ და, უპირველეს ყოვლისა, პრეზიდენტმა ბაიდენმა ვერ გათვალეს და ვერ უზრუნველყვეს ლტოლვილებისა და სამხედრო ძალების უსაფრთხო ევაკუაცია. ამ ამბავმა ამერიკისა და ევროპაში მიგრანტთა დამატებითი კრიზისი გამოიწვია. მექსიკისა და ამერიკის საერთო საზღვარს ათათასობით ლტოლვილი მიანყდა. თეთრი სახლი ადასტურებს, რომ წელს ამერიკაში არაღელვარულად მილიონ-შვიდასიათასი ადამიანი შევიდა. მეოცე საუკუნის 60-იანი წლებიდან მოყოლებული, ეს არის ყველაზე დიდი მაჩვენებელი. მსგავსი მდგომარეობა ევროპაშიც.

მოსალოდნელია, რომ კონფლიქტები, ეკონომიკური ვარდნა და კლიმატის ცვლილება ამ რიცხვს კიდევ უფრო გაზრდის. გასულ წელს, საკმაოდ დიდი ყურადღება დაეთმო კლიმატზე მსჯელობას. როგორც ჩანს, მსოფლიო კვლავ მარცხდება კლიმატის ცვლილებებთან ბრძოლაში. ნითელი კოდი კატორბოლისთვის, ასე აღწერა მდგომარეობა გაეროს გენერალურმა მდივანმა ანტონიუ გუტიერეშმა შარშან გარემოს დაცვაზე გამოქვეყნებულ ანგარიშში. ექსპერტთა აზრით, კატორბოლა კლიმატის კატასტროფული ცვლილების წინაშე დგას, თუმცა, კონსერვატულად მოაზროვნეებს ნაკლებად ჯერად ასეთი პესიმისტური პროგნოზი.

დეკემბერში, ანგელა მერკელმა თსუთმეტწლიანი მმართველობის შემდეგ გერმანიის ფედერალური კანცლერი მთავრობას სათავეში ჩაუდგა სოციალ-დემოკრატიული მოლოცი. არც სკანდალების გარეშე ჩაუვლია 2021-ს. მარტის დასაწყისში, საფრანგეთის ყოფილი პრეზიდენტი ნიკოლა სარკოზი სასამართლომ დამნაშავედ სცნო კორუფციისა და მოსამართლის მოსყიდვის მცდელობაში.

საპარტიული ტოქიოსი ოლიგარქი თამაშები რეკორდული მაჩვენებლით, რვა მადლით დაასრულა. სახელოვნებო მართებელი საპრესიდენტი ორი ოქროს, ხუთი ვერცხლი და ერთი ბრინჯაო მონეტა მიუღწია, კალსონობასა და შინაგარეშე. საპარტიული პიდევი ერთხელ დაამტკიცა, რომ მსოფლიოში ანგარიზბასანაწი ძველანაა!

ცნობილი ამერიკული გამოცემა Time-ი, 1927 წლიდან დაწყებული დღემდე, ყოველწლიურად ასახელებს წლის ყველაზე გამოჩენილ ადამიანს, რომლის ფოტო ტრადიციულად ჟურნალის ბოლო ნომრის გარეკანზეა ხოლმე აღბეჭდილი. 2021 წლის პიროვნებად ცნობილი ამერიკელი მილიარდერი, ბიზნესმენი და ნოვატორი ილონ მასკია არჩეული. მისი ქონება 166 მილიარდ დოლარადაა შეფასებული.

მასკი ისეთი სახელგანთქმული კომპანიების მფლობელია, როგორცაა SpaceX და Tesla. SpaceX-ი მსოფლიოში პირველ ადგილზეა კოსმოსში გასაშვების ხომალდების წარმოებით. ამერიკის ეროვნული აერონავტიკისა და კოსმოსის ადმინისტრაცია NASA სწორედ მასკის ფირმის შექმნილი ხომალდებით უშვებს ასტრონავტებს, იგივე კოსმონავტებს, კოსმოსში. უფრო ადრე, ილონ მასკმა ფირმა Tesla დააარსა, რომელიც ელექტრომანქანებს აწარმოებს. ალბათ, არ არსებობს ადამიანი, ვისაც გაგონილი არ ექნება ილონ მასკის სახელი. თუ კი სადმე, დედამიწის ზურგზე, რაიმე სამეცნიერო-ტექნიკური სიახლე გაჭაჭანდება, ყველგან მისი ხელი ურევია. მას საოცარი გავლენა აქვს მსოფლიოზე და, ვინძლო, იმის იქეთაც, იქნება ეს კლიმატის ცვლილების პრობლემა, უთანასწორობის საკითხი თუ ადამიანის მიერ ახალი შორიზონების დაპყრობა.

კაცს ყველა შეკითხვაზე აქვს პასუხი. ასე დაახასიათა ილონ მასკი Time-ის მთავარმა რედაქტორმა. ილონ მასკის გარდა, ჟურნალმა Time-მა წლის გმირები, ვაქცინების ავტორები დაასახელა: ვაისმანი, კარიკო, კორბეტი და გრეპეტი. ამ მეცნიერებმა გამოიგონეს ვაქცინის დამ-

ახალ შტამებზე, ილონ მასკის მილიარდებსა და ახალ იმედებზე...

ზადების ახალი მეთოდიკა, რომლის მიხედვითაც შეიქმნა Pfizer-ის და Moderna-ს ვაქცინები. ნობელის მშვიდობის პრემია კი, რომელიც ერთ-ერთია ნობელის ხუთი პრემიიდან, და უკვე 120 წელია, ეძლევა ფიზიკურ პირებსა და ორგანიზაციებს, რომლებსაც დიდი წვლილი შეაქვთ მშვიდობის განმტკიცების საქმეში, „ნოვიაა გაზეტას“ მთავარ რედაქტორს, დიმიტრი მურატოვსა და ფილიპინური წარმოშობის ამერიკელ ჟურნალისტ მარია რესას გააღვსათ. კომიტეტმა აღნიშნა, რომ მათ პრემია ერგოთ აზრის გამოსახტვის თავისუფლების დაცვისთვის.

რაც დემოკრატიისა და მდგრადი მშვიდობის სანინდარია. ამერიკულმა ჟურნალმა Forbes-მა მსოფლიოს 100-ი ყველაზე გავლენიანი ქალის რეიტინგი გამოაქვეყნა. ჟურნალმა დაასახელა მთავარი თეზისი, რომელიც ამ სიას უდევს საფუძვლად და ასე ჟღერს: მთავარი არ არის მხოლოდ ფული ან ძალაუფლება. ადამიანმა რაღაც უნდა გააკეთოს თავისი ქონებით, თავისი ხმით ან თავის ხელთ არსებული რაიმე პლატფორმის მეშვეობით. რეიტინგის წლებიდანვე სიაში ბიზნესით და მენეჯერული საქმიანობით დაკავებული ქალბატონები ჭარბობენ.

ჩამონათვალში, 100 ქალიდან 40 უმაღლესი დონის მენეჯერია, რომლებიც ფულის რეკორდულ ნაკადს - 3,3 ტრილიონ დოლარს აკონტროლებენ. პირველად 11 წლის განმავლობაში ამ რეიტინგში აღარ ფიგურირებს ანგელა მერკელი, რომელიც 2011 წლიდან ყოველთვის პირველ ადგილს იკავებდა ხოლმე. წლებიდანვე სიის პირველი ადგილი ნილად ხვდა ამერიკელ ბიზნესლედის, ქველმოქმედსა და მწერალს, სკოტ მაკენზის, ოლონდ, მომღერალ მამაკაც სკოტ მაკენზიში არ აგერიოთ. ფორბსის სიის პირველადგილო-სანი სკოტ მაკენზი Amazon-ის დამფუძნებლის ჯეფ ბეზოსის ყოფილი ცოლია. რეიტინგში მეორე ადგილი ამერიკის ვიცე-პრეზიდენტს, კამალა ჰარისს ერგო. ის გახდა პირველი ქალი, პირველი შავკანიანი და პირველი აზიელი ამერიკელი, რომელმაც ეს თანამდებობა დაიკავა. მესამე ადგილზეა ევროპის ცენტრალური ბანკის პრეზიდენტი ქრისტინ ლაგარდი. 2011-19 წლებში ის პირველი ქალი იყო, რომელიც საერთაშორისო სავალუტო ფონდს ედგა სათავეში. General Motors-ის აღმასრულებელი დირექტორი, და ამ თანამდებობაზე პირველი ქალი, მერი ბარა, ფორბსის რეიტინგში მეოთხე ადგილზეა. ბილ გეითსის ყოფილი მეუღლე, მელინდა გეითსი, ამერიკელი ბიზნესლედია და ქველმოქმედი, რეიტინგში მესამე ადგილზე აღმოჩნდა. მელინდა გეითსის თქმით, მისი მთავარი საქმეა, დაეხმაროს ადამი-

ანებს ჯანსაღი და ნაყოფიერი ცხოვრების წარმართვაში. მან თავისი საქმიანობის დიდი ნაწილი ქალთა უფლებების დაცვას მოახმარა.

რომორც ვიცით, ევროპაში, ახალი წლის დღეს საშობაო დღესასწაული უსწრებს და ამიტომ სამზადისი დეკემბრის პირველი რიცხვებიდანვე იწყება. ესპანეთში არსებობს ასეთი ტრადიცია: ღამის 12 საათის დადგომისთანავე, ყურძნის 12 მარცვალს ჭამენ, თითო მარცვალზე კი თითო სურვილს ჩაიფიქრებენ ხოლმე და სჯერათ, რომ ყველა ჩანაფიქრი აუსრულდება და მათთვის მთელი წელი იღბლიანი იქნება. ასევე, მიერთმევენ ოსპს. რაც უფრო მეტს შეჭამ, მით უფრო მეტი ფული გექნება. თურმე ისინი ახალი წლის ღამეს ტრადიციულ ნივრთან კერძებზე უარს ამბობენ, რადგან შიშობენ, ნივრის სუნმა ახალი წელი არ დაგვიფრთხოსო. სამაგიეროდ, ქიშიშით, თხილითა და შოკოლადით შეზავებულ ტკბილეულს ეტანებიან უფრო მეტად. იტალიელები ახალ წელს სმამალა ვეირიან. სმამალა შექმნილია შაქრითა და სიმღერით ისინი ძველ წელს აცილებენ.

შუა ღამისას კი, ფანჯრებიდან ძველ ნივთებს ყრიან, იქნება ეს ჭურჭელი თუ ავეჯი. ეს ტრადიცია, სიმართლე გითხრათ, უფრო სოფლებშია შემორჩენილი. სახალწლო ტკბილეულს თაფლითა და თხილით ამზადებენ. ჩვენი გოზინაყივით ყოფილა, მაგრამ ნივრით არა! მიღებულია ოსპის წვნიანის ჭამა და მოხარული კვერცხების დაღება სახალწლო სუფრაზე. ესპანელების მსგავსად, იტალიელებიც ყურძნის მიერთმევენ. ყურძნის მარცვლები ოქროს მონეტებს წააგავს და ვინც ბევრს შეჭამს, ბევრ ფულს გააკეთებსო, ასე ჯერათ. იაპონელებისთვის, ახალი წლის დღესასწაული ერთ-ერთი უმთავრესი ზეიმია. ახალი წლის ღამეს, ბუდისტურ ტაძრებში 108-ჯერ რეკავენ უზარმაზარ ზარს. იაპონელები ფიქრობენ, რომ ყველაფერ ცუდსა და უარყოფითს, რაც გასულ წელს მომხდარა, ზარის ხმას ატანენ. ერთ-ერთი უჩვეულო იაპონური სახალწლო ტრადიციაა დღესასწაულის წინ ცოცხის ყიდვა, რითაც სახლში რაც შეიძლება მეტი ბედნიერება უნდა შეხვედრო. მიუხედავად იმისა, რომ მსოფლიოს ხალხთა უმრავლესობა ახალ წელს სიმღერით, ცეკვითა და მეგობრებთან გატარებულ მხიარული ვახშით ზეიმობს, დანიაში ახალი წლის დადგომა მეგობრების დამტყრეული ჭურჭლის კართან დაერთი აღინიშნება. დანიელებს მიაჩნიათ, რომ, ვის ზღურბლზეც მეტი ნამსხვრევი დაგროვდება, სწორედ მას ჰყავს ყველაზე მეტი გულშემატკივარი ამ ცხოვრებაში და მომავალ წელს კიდევ უფრო მეტი ეყოლება.

ახალი წლის შესახებ დრად და დროს სატარებლად, რიო დე ჟანეროში ჩამოსული სტუმრების უმრავლესობა კოპაკაბანას ცნობილ ზღვისპირე იკრიბებიან და ზეიმობენ იქ შედის ხოლმე ეშხში. ირლანდიაში, ახალი წლის ღამის მოახლოებისას, ხალხი სახლის კარებს ალბებს და ნებისმიერ გამვლელს აძლევენ შესაძლებლობას, რომ, სურვილის შემთხვევაში, ესტუმროს ოჯახს. მათივე ტრადიციის მიხედვით, სტუმარს ჭიქა ღვინო უმასპინძლებია და ერთმანეთს ასე ლოცავენ: მშვიდობა იყოს ამ სახლსა და მთელს მსოფლიოში. რაღა ირლანდია და რაღა საქართველო! გარდა ამისა, უძველესი ირლანდიური ტრადიციის მიხედვით, ერთმანეთს ბედნიერების ნიშნად ნახშირის ნატეხს ჩუქნიან ხოლმე. აი, ამას, ქართველები ნაღდად არ ვაკეთებთ! დიდ ბრიტანეთის დედაქალაქ ლონდონში, ახალი წლის შესახებ დრად, ბევრი ადამიანი ინგლისის პარლამენტის შენობისკენ მიემშურება, სადაც დიდი ბრიტანეთის მთავარი საათი, ბიგ ბენი თორმეტჯერ ჩამოჰკრავს და ქვეყანას ახალი წლის დადგომას ამცნობს. შოტლანდიაში, არსებობს რწმენა, რომ ახალი წელი შენ თვითონ უნდა შემოიყვანო სახლში. ამიტომ, შუალამისას, ზუსტად 12 საათზე, ოჯახის უფროსი სახლის კარებს ალბებს, რომ ძველი წელი გაუშვას და ახალი შემოუშვას. საბერძნეთში, ახალი წლის დადგომასთან ერთად, სახლის კედელთან ბრონეულის ნაყოფს ხლეჩენ, და თუ ბრონეულის მარცვლები ეზოში გაიფანტა, ოჯახს დიდი ბედნიერება ელის.

ავსტრიაში, ისევე როგორც შვეიცარიაში, ადამიანები ზეიმობენ წმინდა სილვესტრის დღეს. ავსტრიის დედაქალაქ ვენაში ახალ წელს ბევრი ადამიანი იკრიბება წმინდა სტეფანეს ტაძართან, რადგან, შესრულდება თუ არა ღამის 12 საათი, ტაძრის ზართა სადღესასწაულო რეკვას უსმინონ. ამისთვის, 31 დეკემბერს, ათასობით ადამიანი იყრის თავს ტაძრის მოედანზე. ბევრი კი, ქალაქის რატუშის მოედანზე უერთდება თანამოქალაქებს, სადაც შტრაუსის ვალსის ფონზე ეგებებიან ახალი წლის დადგომას. მსოფლიოს ყველა ხალხის სახალწლო ტრადიციის მოყოლა ძალიან შორს წაგვიყვანდა. ამიტომ, აქ შევაჩერებ თხრობას და დაგემშვიდობებთ.

ნუზბარ ბ. რუხაიდი
POSTV

ბოლო დღეების განმავლობაში ყაზახეთში ვითარება რაპიდულად შეიცვალა. პირველ რიგში, მომიტინგეებმა მთავრობის გადადგომას მიიღწიეს. ამავდროულად, ნურსულთან ნაზარბაევი მისი ბოლო მნიშვნელოვანი თანამდებობას დატოვა. 5 იანვრის ღამეს, თითქმის მომიტინგეები აკონტროლებდნენ მთლიანად ქვეყნის დედაქალაქს. თუმცა მოგვიანებით სახელმწიფო ალბათიში დაბრუნდნენ და „ანტიმაროტისტული ოპერაცია“ წამოიწყეს. ოფიციალური მონაცემებით, ქალაქში ათობით მომიტინგე დაიღუპა.

რატომ დაიწყო ეს ყველაფერი და რით შეიძლება დასრულდეს?
იყო თუ არა ყაზახეთში მიმდინარე საპროტესტო აქციები მოულოდნელი?

საპროტესტო აქციები ყაზახეთის ყველა მთავარი აქტორისთვის რომ მოულოდნელი მოვლენა იყო, ამის დასტურია ის, თუ როგორ განვითარდა ვითარება და როგორ რეაგირებდა ქვეყნის ხელისუფლება. რამდენიმე დღის განმავლობაში, ქალაქი ნურსულთან და თავად ნურსულთან ნაზარბაევიც მიმდინარე მოვლენებზე სერიოზულად არ რეაგირებდა. აშკარად იყო იმედი, რომ საპროტესტო აქციების შეჩერება გაზის ფასების შემცირების დაპირებებით იყო შესაძლებელი. თუმცა აქციები საბოლოოდ ძალიან რევოლუციური შინაარსის მოვლენად იქცა და ეს უკვე ნამდვილად დიდი მოულოდნელობა იყო.

რამდენად მნიშვნელოვანია პროტესტის ეკონომიკური წინაპირობები? გაზის გაზრდას მხოლოდ სიმართლური მიზეზები თუ მართლაც ძალიან მნიშვნელოვანი პრობლემაა ძველის მოსახლეობისთვის?

პროტესტი დასავლეთ ყაზახეთში დაიწყო. ეს არის ძალიან მნიშვნელოვანი ნავთობმომწოდებელი რეგიონი, რომელსაც ყაზახეთის საზღვარში ძირითადი შემოსავალი შეაქვს, თუმცა სანაცვლოდ განვითარებისთვის საჭირო დოტაციებს არ იღებს. ქვეყნის ამ ნაწილში დასაქმებისა და შრომის უსაფრთხოების კუთხით ძალიან რთული ვითარებაა. ეს არის რეალურად მონორეგიონი, რომელიც ნავთობისა და გაზის ინდუსტრიასთან არის დაკავშირებული.

რამდენად მნიშვნელოვანია გაზის გაძვირება ეკონომიკურად? წარმოადგინეთ, რომ დიდი ბენზინგასამართ სადგურზე მისულს 1 ლიტრი ბენზინის ფასი 60%-ით მომატებული დაგხვდათ. ამიტომაც, ექსპერტების შეფასებით, რა თქმა უნდა, არ შეიძლება ეს მომენტის საპროტესტო აქციების გამოიწვევით ერთ-ერთი მთავარი მიზეზი არ ყოფილიყო.

ექსპერტების შეფასებით, თავიდან ეს არ იყო პოლიტიკური ტრიგერი, მაგრამ შემდეგ პოლიტიკურ მოთხოვნებში აკუმულირდა. პრეტენზიები ყოველთვის არსებობდა, ხელისუფლება ოპოზიციის განეიტრალებას ყოველთვის ახერხებდა. მარ-

როგორ დასრულდება ყაზახეთში მიმდინარე საპროტესტო აქციები?

თალია, აქციის მონაწილეებს შორის ვერ ვხედავთ რომელიმე სერიოზულ პოლიტიკურ ლიდერს და ეს ხელისუფლებისთვის დიდი მიღწევაა, რადგან მას მოლაპარაკება არავისთან უნევს. მთავრობას შეუძლია განაცხადოს: „ესინი არიან აჯანყებულები, მაროტისტები, სულიანები და მათ სხსრავოდ უნდა მივუჩინოთ ადგილი“.

თეორიულად, შეიძლება თუ არა ასეთი ლიდერი გამოჩნდეს? შეუძლია თუ არა რომელიმე ცნობილ ყაზახ პოლიტიკოსს თუ ბიზნესმენს აძვირებს შეუერთდეს?

ლიდერები არა თეორიულად, არამედ პრაქტიკულად ჩნდებიან. ამიტომაც პოლიტოლოგთა შეფასებით, ისინი კი არ უნდა შეუერთდნენ საპროტესტო აქციას, არამედ სათავეში ჩაუდგნენ და ხალხის მოთხოვნები წამოაყენონ. ჯერჯერობით მხოლოდ ანო-

— შეიძლება თუ არა ამ პროტესტს ანტინაზარბაევილი ვუწოდოთ?
— უდავოდ შეგვიძლია — ამბობენ ადგილობრივი ექსპერტები. ამ საპროტესტო აქციებზე ნაზარბაევის სახელი გამოდგმებით ისმის. ფრაზა — „ნადი, მოხუცი“ რეზონანსად იქცა. ეს არის ძალიან სერიოზული ამბავი, რომელიც მოიტანს აშკარა კრიზისსა და განხეთქილებას ყაზახეთის მმართველ ელიტაში. ქვეყანა ტომობრივი ხასიათით სამ ჟუზად არის დაყოფილი. ყაზახეთის დასავლეთი უმცროს ჟუზს მიეკუთვნება. ეს არის დამკვიდრებული განმარტება, რომლის მიხედვითაც ის ნამდვილად უფროს და შუა ჟუზებთან შედარებით გერის მდგომარეობაშია. აკვეყან კაჟიგელდინის განცხადებით, ნაზარბაევი არის კლანის წარმომადგენელი, რომელიც უფროს ჟუზს მიეკუთვნება. როგორც ქვეყნის ყოფილი პრემიერმინისტ-

ლია ეკონომიკური რეფორმებისთვის, რასაც თოყაევი საპრეზიდენტო კამპანიის დროს მოსახლეობას ჰპირდებოდა.

პოლიტოლოგთა შეფასებით, ყაზახეთის პრობლემა იმაში მდგომარეობს, რომ ძალაუფლების ტრანზიტის ვარიანტი მმართველობის ორი ცენტრით — პირველი პრეზიდენტი (ნაზარბაევი) და მეორე პრეზიდენტი (თოყაევი), ამ უკანასკნელს აფერხებს. მას გადანაწილებების მიღების შესაძლებლობა არ ჰქონდა და შესაბამისად, თოყაევი იძულებული იყო ნაზარბაევისა და მისდამი ლოიალური ელიტის ნაწილისთვის ანგარიში გაეწია. სიტუაცია ასე გამოიყურებოდა — არავინ იცოდა სად იყო ძალაუფლების რეალური ცენტრი.

მმართველობის ამ უცნაურმა ფორმამ იჩინა თავი პეტერბურგში, როდესაც დსთ-ს ქვეყნების სამიტზე ყაზახეთის ორი პრეზიდენტი ერთდროულად მივიდა. ვინ არის მათ შორის მთავარი? ეს ვლადიმერ პუტინმა ნათლად აჩვენა. ის ნაზარბაევის შეხვდა, თოყაევის კი მხოლოდ იანვრის დასაწყისში დაპირდა ცალკე შეხვედრას. აშკარაა, რომ შეხვედრის დროსა და ადგილის ცვლილება დადგება დღის წესრიგში.

შეუძლია თუ არა თოყაევის პროტესტის თანხის სასარგებლოდ შემოაბრუნოს?

დაახ, შეიძლება. თუმცა ამისთვის მას პოლიტიკური გამბედაობა უნდა ჰქონდეს. თითქმის მსგავსი სიტუაცია იყო რუსეთში, როდესაც დიმიტრი მედვედევის პრეზიდენტობის დროს მსჯელობდნენ, რომ მას ყველა მიზეზი ჰქონდა პუტინის მთავრობის მეთაურის პოსტიდან გადაყენებისა. თუმცა მედვედევი აღმოჩნდა იმ პოლიტიკოსთა კატეგორიაში, რომელსაც შემოთ ხსენებული გამბედაობა არ აქვს. როგორ მოიქცევა თოყაევი, ამას კი დრო გვიჩვენებს.

ამის თუ არა ყაზახეთში არსებულ სიტუაციას განვითარების რამე აზიარა სცენარია?

აქ აშკარა სცენარებზე საუბარი ნამდვილად არ შეიძლება. ჯერჯერობით ყველაფერი ძალადობაზე დაფუძნებული სცენარისკენ მიდის. ამის მიზეზი არის ის, რომ ხელისუფლებას პოლიტიკური დიალოგისთვის მხარე არ ჰყავს. ჯერჯერობით, ეს მომიტინგეთა დიდი ხარვეზია, რამაც შეიძლება გამოიწვიოს ის ფაქტი, რომ აქციის მონაწილეებს ანარქისტებსა და ნამქებებებს უწოდებენ, ასეთ ბრბოსთან გამკლავების ერთადერთ გზას კი პროტესტის ჩახშობა და სისხლის სამართლებრივი პასუხისმგებლობა დაერქმევა. ეს დიდი პრობლემა ხელისუფლებისთვისაც, რადგან პროტესტი მიმდინარეობს სადღეობით. უფრო მეტიც, ეს არ წყვეტს მთავარ პრობლემას — ყაზახეთი მომნიშვნეუ-

ჩვენ ყველას გვჭირდება გლობალური სტაბილურობა

საქართველოს პრეზიდენტი სალომე ზურაბიშვილი ყაზახეთში განვითარებულ მოვლენებს სოციალურ ქსელში ეხმაურება.

„ღრმად შეშფოთებული ვარ ყაზახეთში არსებული სიტუაციით. ვგმობ იმ ძალადობას, რაც ვინილეთ და ვიმედოვნებ, რომ მოხდება სიტუაციის სწრაფი დეესკალაცია. სა-მოქალაქო ბირების უფლებები და უსაფრთხოება უნდა იყოს დაცული. ჩვენ ყველას გვჭირდება გლობალური სტაბილურობა და მშვიდობისა და უსაფრთხოების გაძლიერება“, — წერს პრეზიდენტი Twitter-ზე.

ნიმურ მოთხოვნებს ვხედავთ, მაგრამ ლიდერები არ ჩანან გარდა ერთისა — ეს არის ქვეყნის ყოფილი პრემიერმინისტრი აკვეყან კაჟიგელდინი. ეს უკანასკნელი გასული საუკუნის ბოლოდან იძულებით ემიგრაციაშია. ის იძულებული გახდა, პრემიერ-მინისტრის პოსტიდან 1997 წელს გადადგარიყო. მან განაცხადა, რომ მზად იყო საპრეზიდენტო არჩევნებში მონაწილეობა მიეღო, რის შემდეგაც მას კრიმინალი უწოდეს (ქრთამის აღებაში დაადანაშაულეს) და ქვეყანა დატოვა.

კაჟიგელდინი ახლა ყაზახეთის მოსახლეობას მიმართავს, ზოგიერთ რეგიონში კი მის ქვეყანაში დაბრუნებას ითხოვს. ის მზად არის, მომიტინგეთა ინტერესების წარმოსადგენად კომუნიკაციის თანამედროვე საშუალებები გამოიყენოს. თუმცა ეს ყველაფერი ამ ეტაპზე მხოლოდ პროექტია და როგორც ადგილობრივი ექსპერტები ამბობენ, პროტესტის ნამდვილ ლიდერებს ჯერ ვერ ვხედავთ.

რი განმარტავს, მოვლენების შემდგომ განვითარებას დიდწილად განსაზღვრავს ამ ჟუზების ჩვენთვის უნილავ უსუცესთა ქცევა. შესაბამისად, მათი რჩევის გარეშე გადანაწილებების მიღება ნაკლებად საგარაუდოა.

პრეზიდენტ ყასიმ-ჟომარტ თოყაევის ქმედებები, როგორცაა მთავრობის გადადგომა — დაამშვიდებს თუ არა მომიტინგეებს?

ჯერ არა, ხელისუფლება გადანაწილებების მიღებას აყოვნებს! — ასეთია პოლიტოლოგთა შეფასება. პროტესტის ეკონომიკური საფუძველი თავიდანვე აშკარა იყო, მაგრამ ხელისუფლება ფიქრობდა, რომ ის დაიშლებოდა ან გაზის ფასის შემცირების დაპირებების გაცემით შემცირდებოდა. თუმცა ეს ასე არ მოხდა. ექსპერტები ფიქრობენ, რომ გადანაწილებების მიღება აუცილებელია, მაგრამ — დაგვიანებული. უფრო მეტიც, ეს არ წყვეტს მთავარ პრობლემას — ყაზახეთი მომნიშვნეუ-

მკროკაპუშირი მზად არის, დაეხმაროს ყაზახეთს...

ყაზახეთში განვითარებულ მოვლენებთან დაკავშირებით განცხადებას ავრცელებს ევროკავშირის უმაღლესი კომისარი საგარეო საქმეთა და უსაფრთხოების პოლიტიკის საკითხებში ჟოზეფ ბორელი. მისი თქმით, ევროკავშირი მზად არის, დაეხმაროს ყაზახეთს კრიზისის მშვიდობიან მოგვარებაში. ევროპელი მაღალჩინოსნის განცხადებაში აღნიშნულია, რომ ყაზახეთი ევროკავშირის მნიშვნელოვანი პარტნიორია. ჟოზეფ ბორელი ასევე მკაცრად გამოხატა ძალადობას და მწუხარებას გამოთქვა მსოქალაქეების დაღუპვის გამო. ბორელი ხაზს უსვამს, რომ გარე ძალებმა პატივის უნდა სცენ ყაზახეთის სუვერენიტეტსა და დამოუკიდებლობას.

„შეშფოთებული ვართ იმ ძალადობით, რომელიც მშვიდობიანი საპროტესტო გამოსვლების შემდეგ წარ-

მოიშვა ყაზახეთში. ვწუხვართ ხალხის დაღუპვის გამო და მკაცრად ვგმობთ ძალადობის ფართოდ გავრცელებულ აქტებს. მნიშვნელოვანია შემდგომი ესკალაციების თავიდან აცილება, ძალადობის ყოველგვარი წაქეზების თავიდან აცილება, თავშეკავება ყოველთვის და თავის არიდება არეულობის სხვა მიზეზებისთვის გამოყენებისთვის. ჩვენ მზად ვართ, დახმარება გავუწიოთ კრიზისის მშვიდობიანი მოგვარებისთვის. გარე სამხედრო მხარდაჭერა პატივი უნდა სცეს ყაზახეთის სუვერენიტეტსა და დამოუკიდებლობას, ისევე როგორც ყველა მოქალაქის ფუნდამენტურ უფლებებს.

მოგწონდა ყაზახეთის ხელისუფლებას, შეასრულონ თავიანთი ვალდებულებები ამ რთულ დროს. მათ შორის, პატივი სცენ თავიანთი მოქალაქეების ადამიანის უფლებებს და ფუნდამენტურ თავისუფლებებს, განსაკუთრებით, შეკრების თავისუფლებას, გამოსატვის თავისუფლებას და მედიის თავისუფლებას“ — ვკითხულობთ განცხადებაში.

ჩვენ ყველას უნდა გვსძლიოს საბაბი აქტი

პატრიარქი კირილი ყაზახეთში მიმდინარე მოვლენებს ეხმაურება და აცხადებს:

„ყველამ ვიცით, რომ ურთულესი მოვლენები ხდება ჩვენი ოდესღაც ერთიანი უზარმაზარი ქვეყნის ტერიტორიაზე. ხალხი ერთმანეთს მიიმე სამოქალაქო კონფლიქტში შეეჯახა, სისხლი მართლაც იღვრება. და ეს ძალიან ახლოსაა, ეს ხდება ისტორიული რუსეთის ტერიტორიაზე და ამიტომ ჩვენ არ შეგვიძლია გულგრილად ვიყოთ ამ სისხლის ღვრის, ამ შეტაკებების, ამ ადამიანური განუკითხაობის მიმართ.

დღეს კი, ჩემი შესაძლებლობის ფარგლებში, ვლოცულობ რომ უფალმა წყალობა გაიღოს ყაზახი ხალხის მიმართ, რათა დამყარდეს მშვიდობა“ — თქვა პატრიარქმა.

ოვალური მოზაიკა

საბარტოვილიუს რაგბის კავშირის წარმომადგენლობითი დელეგაცია 100 მოედნის პროექტის ფარგლებში კახეთს ეწვია.

კავშირის პრეზიდენტი იოსებ ტყემალაძემ, გამგეობის თავმჯდომარემ დავით კაჭარავამ, ვიცე-პრეზიდენტებმა თორნიკე გოგებაშვილმა და ნიკა ალაფიძემ, რეგიონული განვითარების დეპარტამენტის ხელმძღვანელმა გაიოზ მონიავამ, გამგეობის წევრმა გიორგი კობახიძემ და ბავშვთა რაგბის განვითარების მიმართულების ხელმძღვანელმა, ვეტერანმა „ბორჯღალოსანმა“ გია ლაბაძემ შეხვედრები საგარეჯოში, სიღნაღში, გურჯაანსა და დედოფლისწყაროში გამართეს.

ვიზიტი მასპინძელ დეპუტატთან დავით სონღულაშვილთან კოორდინირებით და ჩართულობით დაიგეგმა. ის რაგბის კავშირის ხელმძღვანელობის ოთხივე მუნიციპალიტეტში ახლდა და ადგილობრივ ხელმძღვანელობასთან ერთად სტადიონების მშენებლობის დაგეგმვაში აქტიურად იყო ჩართული. ოთხივე მუნიციპალიტეტში გათვითცნობიერებული აქვთ, როდენ მნიშვნელოვანია ჯანსაღი ცხოვრების წესის დანერგვა და სპორტის, ამ შემთხვევაში რაგბის პოპულარიზაცია.

ვიზიტის ბოლოს რაგბის კავშირის ხელმძღვანელობა დედოფლისწყაროს რაიონის სოფელ ზემო ქედამ ადგილობრივ ბავშვთა გუნდ „მიმინოს“ გიორგი სვანიძესთან ერთად ეწვია, რომელიც კომპანია „სვანიძის ზეთისხილის“ დამფუძნებელია. სვანიძემ ბავშვებს და მწვრთნელებს საჩუქრები გადასცა და პირობა დადო, რომ როდესაც დედოფლისწყაროს კაცთა გუნდი ეყოლება, მისი პარტნიორი გახდება და ყველა პრობლემის მოგვარებაში დაეხმარება.

იოსებ ტყემალაძემ რთულ პირობებში რაგბის ერთგულებისთვის მადლობა გადაუხადა „მიმინოს“ მწვრთნელებსა და მოთამაშეებს, ასევე გიორგი სვანიძეს, რომელიც პირველი გამოცემაურა კახეთის რეგიონის ადგილობრივი კლუბების მხარდაჭერის ინიციატივას.

2022 წლის პირველ მატჩამდე „ბორჯღალოსნებს“ დაახლოებით ერთი თვე დარჩა. რაგბი ევროპის ჩემპიონატი, რომელიც ამავედროულად 2023 წლის მსოფლიო თასის შესარჩევი ეტაპიცაა, 5 თებერვალს ორი თამაშით იხსნება – რუმინეთი რუსეთს ბუქარესტში მასპინძლობს, ესპანეთი კი ნიდერლანდებს მადრიდში დაუხვდება.

ტურის დასკვნით მატჩში 6 თებერვალს „ბორჯღალოსნებ-

ი“ პორტუგალიას „ავტალაზე“ 15 საათზე მიიღებენ და მისი მიჯრით მეთედ დამარცხებით საფრანგეთისკენ მორიგი ნაბიჯის გადადგმას ეცდებიან. გარდა ამისა, ჩვენი გუნდი შარშან მე-13-ედ მოპოვებული ტიტულის დაცვას იწყებს!

პირველი წრის (2021 წლის რაგბი ევროპის ჩემპიონატი) შემდეგ 2023 წლის მსოფლიო თასის ევროპის შესარჩევ ზონას საქართველო 23 ქულით ლიდერობს. 14-14 ქულა აქვთ რუმინეთს და პორტუგალიას, 12-ესპანეთს, 9-რუსეთს და 0-ნიდერლანდებს. შეგახსენებთ, რომ მსოფლიო თასის საგზურს რაგბი ევროპის ჩემპიონატის ორი წლის ჯამით (2021 და 2022 წლები) ორი საუკეთესო გუნდი მიიღებს, მესამე კი საკონტინენტაშორისო ფლეი-ოფში ჩაერთვება.

წელს რაგბი ევროპის ჩემპიონატის ხუთი თამაშიდან სამს „ბორჯღალოსნები“ შინ გამართავენ. პორტუგალიის გარდა 27 თებერვალს „დინამო არენაზე“ რუსეთს დაუხვდებიან, ხოლო 20 მარტს ესპანეთს „ავტალაზე“ მივიღებთ. ორი თამაში გვაქვს სტუმრად – 12 თებერვალს ნიდერლანდებთან ამსტერდამში და 12 მარტს ბუქარესტში რუმინეთთან.

საბარტოვილიუს ნაკრების მორაგბეები ვასილ ლობჯანიძე და ბექა გორგაძე საფრანგეთის ტოპ 14-ის მე-14 ტურის სიმბოლურ ნაკრებში მოხვდნენ.

ორივე მოთამაშე საუკეთესო 15-ეულში ცნობილმა ფრანგულმა გამოცემა midi-olympique-მა შეიყვანა.

„ქართველს „ბრივში“ გამორჩეული მატჩი ჰქონდა. მიუხედავად მისი გუნდის მარცხისა, ის თანაგუნდელთა შორის ერთ-ერთი საუკეთესო იყო. კარგი იყო შეტევაშიც, ლელო მითვალა და დაცვაშიც ცხრა ბოჭვა შეასრულა“, – წერს გამოცემა ლობჯანიძის შესახებ, რომელმაც ლელო „პოსთან“ მატჩში მითვალა, რომლის ღირსებას ბექა გორგაძე იცავს და ლელო არ დაუდია, მაგრამ სიმბოლურში ისიც მოხვდა.

„დაცვაში ძალიან კარგი იყო. „პოს“ მესამეხაზელმა 11 ბოჭვა შეასრულა და რამდენჯერმე ბურთით ხელშიც ძალიან კარგი იყო. მისი გარჯა ფასდაუდებელი იყო და თავისი გუნდი გამარჯვებამდე მიიყვანა“, – წერს გამოცემა გორგაძის შესახებ.

აქვე გეტყვით, რომ „პო“ 14 ტურის შემდეგ სატურნირო ცხრილში 28 ქულით მერვე ადგილზეა, ხოლო „ბრივს“ 21 ქულა აქვს და სატურნირო ცხრილში მე-12 პოზიციაზეა.

კორტს მივსა

კანონი კანონია!

ნოვაკ ჯოკოვიჩის დედამ დიანამ განაცხადა, რომ მისი ვაჟი მწერებით სავსე ოთახში ჰყავთ ჩაკეტილი. როგორც მან აღნიშნა, შვილს ესაუბრა და მას არ აძლევს საშუალებას, რომ სხვა სასტუმროში გადავიდეს ან სახლი იქირაოს.

„როგორც გინდათ, ისე გამოიგეთ – ეს საშინელებაა. ნოვას ისე ექცევიან, როგორც პატიმარს. ჭუჭყიან ოთახში ჩაკეტეს. ცოტა ხნის წინ ვესაუბრე, დაძინება სცადა, მაგრამ ვერ შეძლო. იმედი მაქვს, რომ ნოვაკი ამ ბრძოლას მოიგებს, რადგან ძლიერია. ჩვენ ვცდილობთ ძლიერები ვიყოთ, რომ წინსვლისთვის ენერჯია მივცეთ. ბინძურ, ემიგრანტებისთვის განკუთვნილ სასტუმროშია, რომელიც მწერებითაა სავსე და ამაზრუნენი საქმელი აქვთ. არ მისცეს იმის საშუალება, რომ სხვა სასტუმროში გადასულიყო ან სახლი იქირაოს“, – თქვა ნოვაკის დედამ.

თავის მხრივ, ავსტრალიის შინაგან საქმეთა მინისტრმა კარენ ენდრიუმ განაცხადა, რომ ჯოკოვიჩი პატიმრობაში არ არის და ავსტრალი-

ის დატოვება ნებისმიერ დროს შეუძლია: „**ბატონი ნოვაკი ავსტრალიაში დაკავებული არ არის. მას შეუძლია ქვეყანა თავისუფლად დატოვოს, როცა მოინდომებს და სასაზღვრო პოლიცია ამაში დაეხმარება**“, – თქვა ენდრიუმ.

შეგახსენებთ, რომ ნოვაკ ჯოკოვიჩის აუტრელოპის გამო ავსტრალიაში შესვლის უფლება არ მისცეს და იზოლირებული ჰყავთ. მსოფლიოს პირველ ჩოგანს ავსტრალიის ლია პირველობაზე თამაში გამოაკლეს სახით, არაეპეციური ბუღს სურდა და ტურნირის ორგანიზატორთა მხრიდან ნებართვა მიიღო, მაგრამ მესაზღვრეებმა ქვეყანაში არ შეუშვეს.

ჩემპიონთა ლიგა

უკვე ტიტულის ღრია

„პარი სენ ჟერმენს“ თავდასხმელმა კილიან მბაპემ განაცხადა, რომ მიმდინარე სეზონში გუნდის მთავარი მიზანი ჩემპიონთა ლიგის მოგებაა. ფრანგი შემტევის განცხადებით, დადგა დრო „სესუ-მ“ უპრესტიჟულეს ევროტურნირში გაიმარჯვოს.

„ახლა სეზონის ყველაზე მნიშვნელოვანი ნაწილის დრო დადგა და მზად უნდა ვიყოთ. რა თქმა უნდა, გვინდა, რომ ნაბიჯი წინ გადავდგათ. ორი წლის წინ ფინალში ვიყავით, შარშან ნახევარფინალში, მაგრამ ახლა გამარჯვება გვინდა და ამის დროა“, – თქვა მბაპემ.

შეგახსენებთ, რომ „პარი სენ ჟერმენი“ ჩემპიონთა ლიგის მერვედფინალში მადრიდის „რეალს“ დაუპირისპირდება.

რინგი

26 მარტს...

ტაისონ ფიშერის პრომოუტორი ფრენკ უორენი ამბობს, რომ WBC-ს ჩემპიონი მორიგ ბრძოლას 26 მარტს გამართავს. ფიური ვალდებულია, საბჭოს სავალდებულო პრეტენდენტს შეხვდეს, ასეთის რანგში კი ამჟამად ბრიტანელი დილიან უაითია. რაც შეეხება შემოსავლის განაწილებას, ფიური ამბობს, რომ შეს-ვედრის კონტრაქტის პირობები ვერ ბოლომდე შეთანხმებული არ არის. თუმცა ვადა გადამწყვეტილია: „ტაისონს მარტის ბოლოს ბრძოლა სურს. როგორც გუნდი, მეტოქედ სხვა ვარიანტებსაც განვიხილავთ. მაგრამ რაც უნდა მოხდეს, ის რინგზე სწორედ 26 მარტს დადგება. ვერ ვერა-

ფერს ვიტყვი ადგილზე. მაგრამ ვადა უკვე დათქმულია“.

ფიურის ნათქვამი აქვს, რომ თავის პრომოუტერებს დაითხოვს, თუ ისინი მარტში ბრძოლას ვერ დაუნიშნავენ. ბრიტანელმა ბოლოს ოქტომბერში იბრძოლა, ამერიკელი დეონტე უაილდერი ნოკაუტით დაამარცხა და WBC-ს ჩემპიონის ტიტული შეინარჩუნა.

პრემია თაბაში

ასაკი რას მიჰქვია...

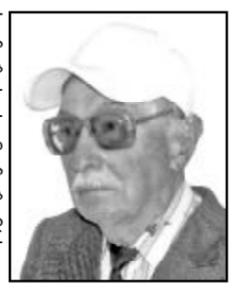
93 წლის პირველთაწიგოსანი მოჭადრაკე ოთარ შონია შესაშური სპორტული ფინით განაგრძობს აქტიურ შემოქმედებით მოღვაწეობას ბრძენთა თამაშში და ამჯერად გთავაზობს 15-სვლიან ეტიუდს, რომელიც კომბინაციური გზით ამოიხსნება.

ალსანიშნავია, რომ ბატონმა ოთარმა 20 და-

თათარაბი იწყებენ და იბეჯან
ორ.1.მფ C2; 2.ეე C5,C7; 3.კა6; 4.მმ66,გ3;
5.ბბ4,გ3,დ3,ე2,ე3,ი6.
შვ.1.მფ გ8; 2.ლქ5; 3.ეე მ8,ქ8; 4.კქ7;
5.მმ მ7, C8; ბბ4,დ5,მ7,ე7,გ4,ი7.

ფაზე გამართულ ერთდროულ სეანსში დაამარცხა თბილისელი მსოფლიოს ჩემპიონი ტიგრან პეტროსიანი, როცა ამ უკანასკნელმა ჩვენს დედაქალაქში საკავშირო პირველობა მოიგო (1960 წ.). მისი ეს წარმატება მაშინ ფართოდ აღინიშნა ქართულ და რუსულ პრესაში.

ამოხსნა
1.მფაქ5 მც8:გ6 2.მქ5:ე7+ მფგ8-ი8
3.ბბ4-მ5 მგ6-ც8 4.კა6:ც8 მმ7:ც8
5.ეე C7:ც8 ექ8:ც8 6.ეე C5:ც8+ეე მ8:ც8
7.მ მ7:ც8 8.გ4-გ3 8.ბბ5-მ6 9.გ3-გ2
9.ბბ6-მ7 10.მმ7-მ8 ლ
/მუქარა 11.მც8-მ7+ და მომდევნო
სულზე შამათი/ 10...კქ7-გ8
11.მ ც8-მ6 /მუქარა 12.მ მ6-ქ7+/
11...ლ გქ-ქ1 12.მ მ6-ქ7+ლ ქ1:ქ7
13.ლ მ8-მ1+ 14.მ მ5-მ4 14.ლ მ1:მ4
ლ ქ7-გ7 15.ბბ6:გ7*

დემურ ლაღანიძე

საქართველოს ბიზნესის მეცნიერებათა აკადემია ღრმა მწიფეობით იუწყება აკადემიის ნამდვილი წევრის, ღირსეული პიროვნებისა და ქვეყნის მამულიშვილის, პროფესორ დემურ ლაღანიძის გარდაცვალებას.

სამტრედიის რაიონის სოფელ ღანირის საშუალო სკოლის შემდეგ დაამთავრა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ისტორიის ფაკულტეტი და ყოფილი საბჭოთა კავშირის შინაგან საქმეთა სამინისტროს აკადემია სამართალმცოდნეობის სპეციალობით.

სწავლის პარალელურად მუშაობდა თბილისის ელმავალ-მშენებელ ქარხანაში, სადაც გაიარა გზა ზეინკლიდან ქარხნის პარტიული კომიტეტის მდივნობამდე, შემდეგ გააგრძელა მუშაობა საქართველოს შსს ქ. თბილისის პოლიციის მთავარი სამმართველოს პოლიტგანყოფილების უფროსად, ამავე სამინისტროს საპასპორტო და ვიზების რეგისტრაციის სამსახურის უფროსად, მონაწილეობას იღებდა სამაჩაბლოს მოვლენებში, მინიჭებული ჰქონდა პოლიციის პოლკოვნიკის წოდება.

დემურ ლაღანიძე იყო უაღრესად განათლებული და დიდი პროფესიონალი, რომელიც თავის ცოდნასა და გამოცდილებას გადასცემდა თავისი სამეცნიერო და ლიტერატურული ნაწარმოებების სახით საზოგადოებას. არის რამდენიმე ათეული სამეცნიერო ნაშრომის ავტორი და სისტემატურად გამოდიოდა მოსსენებებით სამეცნიერო შეკრებებზე, მისმა მოსსენებებმა: „გლობალიზაცია და ეროვნული სახელმწიფოებრიობა“, „გლობალიზაცია - ინტელექტუალური ინტერპრეტაცია“, „ფარული ხელი - მითი თუ რეალობა“ დიდი ინტერესი გამოიწვია სამეცნიერო წრეებში.

დემურ ლაღანიძე აქტიურად მუშაობდა სტუდენტ ახალგაზრდობასთან, როგორც ფაკულტეტის დეკანი და მაღალი დონის ლექტორი, მიჰყავდა ლექციების კურსი როგორც პროფესორს სამართალმცოდნეობის განხრით.

დემურ ლაღანიძე არჩეული იყო საქართველოს ბიზნესის მეცნიერებათა აკადემიის წევრად, საზოგადოება „კოლხეთის“ ვიცე-პრეზიდენტად, ომისა და შრომის ვეტერანთა საბჭოს წევრად, საქართველოს ჰუმანიტარულ-ეკონომიკური უნივერსიტეტის პროფესორად. დაჯილდოებული იყო შრომის წითელი დროშისა და ვახტანგ გორგასლის მესამე ხარისხის ორდენებით.

ცხოვრების 80 წლის გადასახედიდან დაგვიტოვა დიდი ერისკაცობა, სიკეთე და მეგობრობის მაგალითი.

მშვიდობით ჩვენო ძვირფასო მეგობარო და კოლეგა!

აკადემიის სახელით:

თაიშურაზ ბაბუნაშვილი, ნოდარ ძითანაშვილი, ნარბიზი გვალია, მარინა იზორია, რევაზ გომონია, გივი ლოპუხანიძე, გორის სარალიძე, ანზორ აბრალაშვილი, ვლადიმერ გვარჯალაძე, გულთაზ ლაბარტაშვილი, მამია ჭუმბურიძე, პარმენ ლემონჯაშვილი, ნუგზარ პაიჭაძე, ირაკლი მიძინაძე, ვაჟა ჩოჩია, ვაჟა თვალაშვილი, გელა ყიფიანი, სოსო ძნელიძე, თამაზ ბაძრაძე, ისიდორა ჯანაილიძე, ჯემალ ჯინჯოლაძე.

ზაირა ბრიგოლია

ოთხმოცდარვა წლის ასაკში გარდაიცვალა ცნობილი იურისტი და სამართალმცოდნე, წლების მანძილზე სამტრედიის ადგილობრივი აღმასრულებელი ხელისუფლების ორგანოებში მოღვაწე პროფესიონალი, ზაირა ბრიგოლია.

ზაირა გრიგოლია დაიბადა 1933 წლის 4 დეკემბერს. 1951 წელს ოქროს მედალზე დაამთავრა სამტრედიის, რკინიგზის მე-14 საშუალო სკოლა. იმავე წელს ჩააბარა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის იურიდიულ ფაკულტეტზე.

უნივერსიტეტის წარჩინებით დაამთავრების შემდეგ გარკვეული ხანი იმუშავა სასამართლოში მდივნად, ხოლო შემდეგ, ოცდაათწლიანი წელი სამტრედიის საქალაქო საბჭოს აღმასკოში მდივნის თანამდებობაზე. სწორედ აქ გამოვლინდა მისი, როგორც იურისტისა და სამართალმცოდნის პროფესიული ღირსებანი. მას იცნობდნენ როგორც მიუკერძოებელ, სამართლიან პიროვნებას, შეჭირვებულ მოსახლეობაზე მზრუნველსა და მათი ინტერესების დამცველს. 1987 წელს ზაირა გრიგოლიას ინიციატივით სამტრედიის რაიონის სოფელ ილორში აღდგა წმ. გიორგის სახელობის ეკლესია. ამის წინაპირობა იყო მონვეული ყრილობა, ტაძრის დაპროექტება, საორგანო ზაციო ჯგუფის შექმნა. ამ ყველაფრის ორგანიზატორი და სულისჩამდგმელი თავად გახლდათ. ეროვნული მოძრაობის სათავეებთანაც ერთ-ერთი პირველი იდგა თავის თანაქალაქელებთან ერთად. სწორედ ამ დროს არჩეული იქნა დეპუტატად.

ზაირა გრიგოლიას სსოფნა დიდხანს იქნება მისი მადლიერი თანამოქალაქეებისა და ახლობლების გულში. იგი ემხროვრებათ როგორც დიდი პროფესიონალი, ადამიანური თვისებებით დაჯილდოებული პიროვნება, მის ღვაწლს დააფასებენ ის ადამიანები, ვისაც შეხებია ქალბატონ ზაირას მზრუნველი ხელი.

იმედია, მისი მადლიერი ხალხი დაასრულებს წმ. გიორგის სახელობის ეკლესიას, რომლის აღდგენის ინიციატორიც თავად გახლდათ და სწორედ იქიდან აღავლენენ ლოცვას მისი სუტაკი სულის სახსენებლად.

ბრიგოლიათა საბავარეულო კავშირი

ინგა და მამუკა ვაშაკიძეები ღრმა მწიფეობით იუწყებიან და უსამძიმრებენ ამალია და დემურ დოლიძეებს უსაყვარლესი დის, გაი, მამუკა და არსენ უღენტებს დედის, უკეთილშობილესი ქალბატონის

ნათელა დოლიძის

გარდაცვალებას. არასოდეს დავივიწყებთ იმ სიყვარულს, ერთგულებასა და გვერდში დგომას, რასაც ათეული წლები ვგრძნობდით ამ უკეთილშობილესი ქალბატონისა და მისი ოჯახის მხრიდან. ღმერთმა ნათელაში ამყოფოს მისი სული.

ბოთლი, რომელმაც მოკლა ბაბუნა

ირლანდიის დასავლეთ სანაპიროზე, წყვილი იპოვა ბოთლი, რომელშიც წერილი იყო მოთავსებული. აღმოჩნდა, რომ წერილის ავტორი აშშ-ში მცხოვრები გოგოა და ბოთლმა ატლანტის ოკეანის გადაკვეთის შემდეგ მიაღწია ევროპამდე. ბოთლში, წერილთან ერთად, 42 იდო. ხელნაწერით ირკვევა, რომ მისი ავტორი 11 წლის გოგო, სახელად საშაა. მან ტელეფონის ნომერიც დაწერა და მას, ვინც ბოთლს იპოვიდა, სთხოვა, დაკავშირებოდა. წყვილი ამბობს, რომ ამბობენ, მითითებულ ნომერზე დარეკონ და გოგოს უთხრან, თუ როგორ გადაცურა მისმა ბოთლმა მთელი ოკეანე.

მარადმწიფი დიპლომატი... უპირობო უპასუხობი

ბრიტანელმა მეცნიერებმა ქიუს სამეფო ბოტანიკური ბაღებიდან ხეების ახალაღმოჩენილ სახეობას სახელწოდება ცნობილი პოლიეფილი მსახიობის, ლეონარდო დიკაპრიოს პატრისაგან დაარქვეს. ასე სპეციალისტებმა მადლობა გადაუხადეს მსახიობს იმ ძალისხმევით, რომელსაც ის ტროპიკული ტყეების გადარჩენაში დაუჭირა. ხე სახელწოდებით *Uvariopsis dicaprio* მხოლოდ კამერუნის ტყეებში იზრდება, რომლებიც თავისი ბიომრავალფეროვნებით არის ცნობილი. „დიკაპრიო“ მარადმწიფი მცენარეა ყვეთილი ყვავილებით, რომლებიც მისი ტანიდან იზრდება. მცენარე ილანგ-ილანგების ოჯახს მიეკუთვნება და უკვე გადაშენების პირასაა.

რეკლამა „საქართველოს რესპუბლიკაში“

ვაჟა უშაველას ქ. №48
599 79-76-79;
599 36-00-35

ი. ჟორდანიას და ა. ხომასურიძის რეპროდუქტოლოგიის ინსტიტუტი აბრძელებს მუშაობას მისამართზე - თბილისი მღვდლის, 13 ა, VII სართული. ტელ. 224 00 99; 224 00 98. გალერეა ბაიხსნება ქირურგიული და ინვესტიციური განყოფილებაში. გისურვებთ ჯანმრთელობას!

14 იანვარს დიმიტრი შვედრნაძის სახელობის ეროვნულ გალერეაში დიდი ქართველი სცენოგრაფის, სოლიკო ვირსალაძის (1909-1988) რეტროსპექტიული გამოფენა იხსნება. ინფორმაციას საქართველოს კულტურის, სპორტისა და ახალგაზრდობის სამინისტრო ავრცელებს.

სოლიკო ვირსალაძის გამოფენა ეროვნული გალერეაში

გამოფენაზე, რომელიც ერთ თვეს გაგრძელდება, წარმოდგენილი იქნება მხატვრის 200-მდე ნამუშევარი და მისი სახლ-მუზეუმში არსებული საარქივო ნივთები, ასევე კოსტიუმები კულტურის სამინისტროს სსიპ-ებიდან - ხელოვნების სასახლე - კულტურის ისტორიის მუზეუმი და ქართული ნაციონალური ბალეტი „სუხიშვილები“.

სოლიკო ვირსალაძემ შექმნა საკუთარი ხელნერა მე-20 საუკუნის სცენოგრაფიაში. მისი შემოქმედებითი მოღვაწეობა იწყება თბილისის ზაქარია ფალიაშვილის სახელობის სახელმწიფო ოპერისა და ბალეტის თეატრში. უმნიშვნელოვანესია სოლიკო ვირსალაძის როლი ილიკო სუხიშვილისა და ნინო რამიშვილის სახელობის ქართული ეროვნული ანსამბლის ისტორიაში, ვინაიდან „ქართული ნაციონალური ბალეტი“ სუხიშვილებისა და სოლიკო ვირსალაძის „გამოგონებაა“. პროფესიონალ მხატვარს, თეატრალური ხელოვნების, ქორეოგრაფიის, მუსიკის ღრმა მცოდნეს, შეეძლო მუსიკალური განწყობის შესატყვისი ზუსტი მხატ-

ვრული ენის შექმნა სცენოგრაფიაში. სოლიკო ვირსალაძის გამოჩენილი გემოვნებით, რაფინირებული სიზუსტით შექმნილი თეატრალური სცენოგრაფია მსოფლიო სასცენო ხელოვნების საუკეთესო ნიმუშთა რიგებშია. აღსანიშნავია, რომ სოლიკო ვირსალაძის ნამუშევრების ბოლო გამოფენა საქართველოში 20 წლის წინ გაიმართა.

ალტაცეზა!

კოლხეთი სარკოს, კოლხი ბედნიერია!..

შობის ჯადოსნურ ღამეს, კოლხეთის გულში, დადიანების უმშვენიერეს სასახლეში ჩატარებულმა გრანდიოზულმა და ულამაზესმა მეჯლისმა წარმოუდგენელი სიამოვნება და სიხარული მოგვანიჭა მთელ საქართველოს.

ალტაცეზული ვარ ქართული ჯიშის და გენის კიდევ ერთხელ გამობრწყინებით. მახსენდება გრიგოლ რობაქიძის სიტყვები „ქართული გენია როკით განფენილი“...

ეს განუმეორებელი, საოცრად დახვეწილი სანახაობა მთელ მსოფლიოს უნდა ვაჩვენოთ, რათა ერთხელ და სამუდამოდ გავფანტოთ ყოველნაირი ეჭვი, არასასიამოვნო და მიკერძოებული აზრი საქართველოს შესახებ. თუმცა მრავალი ისტორიული და მეცნიერული დოკუმენტი არსებობს ჩვენი, როგორც ძირძველი კულტურული ერის თაობაზე.

ამ მშვენიერი და შთამბეჭდავი სანახაობის ორგანიზატორები და შემოქმედნი უდავოდ იმსახურებენ ჯეროვან დაფასებას.

ულრმესი მადლობა საქართველოს კულტურის მინისტრს ქალბატონ თეა წულუკიანს და მეჯლისის ყველა მონაწილეს ამ ფენიურული, მართლაც ზღაპრული სანახაობისთვის, უდიდესი ადამიანური სიხარულის მონიჭებისთვის.

ბრავო, ქალბატონო თეა! შობა-ახალ წელს ვულოცავ სრულიად საქართველოს, გიხაროდენს, მრავალჯამიერ!..

ომარ მარგველაშვილი

საქართველოს რესპუბლიკა
SAKARTVELOS REPUBLIKA

ვაშა ფშაველას №48
 ტელ: 239-03-43

მთავარი რედაქტორი
სპარტაკ ძოგულია
 599 36-00-35

პასუხისმგებელი რედაქტორები:
გურამ გომიაშვილი
 599 53-76-16;
ალექო ასლანიშვილი
 599 56-81-86;

პასუხისმგებელი მდივანი
მამუკა ვაშაქიძე
 514 33-33-24

გამომცემლობა:
 შპს „ახალი საუკუნე – გაზეთი საქართველოს რესპუბლიკის“ გამომცემელი“
 599 53-76-16; 599 36-00-35

შპს „თანადგომა“-1 გაზეთი „საქართველოს რესპუბლიკის“ გამომცემელი“
 ტ: 599 79-76-79

იბეჭდება სტამბა „კოლორი“
 ე. ბაღდავაძის №3

მერაბ ნიკოლაიშვილი - 84

დაბადების დღეს გულოცავთ საქართველოს დამსახურებულ მშენებელს, ტექნიკურ მეცნიერებათა დოქტორს, ეკოლოგიისა და ბუნებრივი რესურსების საერთაშორისო და საქართველოს საინჟინრო აკადემიების აკადემიკოსს მერაბ ნიკოლაიშვილს. თავისი ოთხმოცდაათწლიანი ცხოვრების მანძილზე, გაიარა რა შრომითი საქმიანობის მრავალი საფეხური, საქართველოს არქიტექტურისა და ქალაქმშენებლობის სახელმწიფო კომიტეტის თავმჯდომარის პირველი მოადგილის თანამდებობაზე, მნიშვნელოვანი წვლილი შეიტანა საქართველოს აღმშენებლობის საქმეში. დამოუკიდებელი საქართველოს ურბანიზაციისა და მშენებლობის მინისტრის პირველი მოადგილის რანგში იღვწოდა საქართველოს სა-

აღმშენებლო პოლიტიკის დახვეწისა და მმართველობითი სისტემის ჩამოყალიბებისთვის. ბოლო ათი თვის მანძილზე მინისტრის მოვალეობასაც ასრულებდა.

მისი უშუალო მონაწილეობით განხორციელდა ქვეყნისთვის მნიშვნელოვანი ობიექტების დაპროექტება და მშენებლობა. მათ შორის „ბაქო-სუფსის“ და „ბაქო-ჯეიჰანის“ ნავთობსადენების, „შაბ-დენის“ გაზსადენის, მიწისძვრით დაზიანებული რეგიონების აღდგენა და სხვა. მონაწილეობდა მშენებლობის საკითხებთან დაკავშირებულ კანონებისა და ნორმატიული აქტების დამუშავებაში. არის მრავალი ასპეკტზე სპეციალისტის აღმზრდელი, სახელმწიფო საატესტაციო კომისიის თავმჯდომარე, არის ბიზნესის მეცნიერებათა და ფაზისის საერთაშორისო აკადემიების ნამდვილი წევრი, საქართველოს არქიტექტურითა და მშენებელთა ენციკლოპედიის მთავარი რედაქციის წევრი, ღირსების ორდენის კავალერი, მრავალი მედლისა და საპატიო სიგელის მფლობელი.

გუსურვებთ ბატონ მერაბს ჯანმრთელად და ბედნიერად გაეგლოს ათწლეულები ასწლეულისკენ...

ნოდარ მამარიაშვილი, ვაშა ნადირაშვილი, ღვთისმშობლისძე, გურგენიძე, ღვთისმშობლისძე, ანზორ ჩოგოვაძე, გიორგი ავსაჯანიშვილი, როლანდ მიქაუტაძე.

ექვთიმე თაყაიშვილი ლიხაურელ წმინდანს

ექვთიმე თაყაიშვილის დაბადებიდან 160 წლის იუბილეს აღსანიშნავად საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს ეროვნული არქივის ვებგვერდზე მულტიმედიაური გვერდი შეიქმნა.

როგორც ეროვნულ არქივში აღნიშნავენ, გამორჩეული საზოგადო მოღვაწის ცხოვრებისა და მოღვაწეობის შესახებ საქართველოს ეროვნული არქივი მრავალჯეროვან მასალას ინახავს. მულტიმედიაური გვერდზე წარმოდგენილია ექვთიმე თაყაიშვილის საქმიანობა და უდიდესი წვლილი საქართველოს საზოგადოებრივ, კულტურულ, სამეცნიერო თუ პოლიტიკურ ცხოვრებაში.

ქართველი ისტორიკოსი, არქეოლოგი, პედაგოგი, საზოგადო და პოლიტიკური მოღვაწე, საქართველოს ეროვნული გმირი, საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის მიერ წმინდანად შერაცხული ექვთიმე თაყაიშვილი 1862 წლის 5 იანვარს ოზურგეთის რაიონის სოფელ ლიხაურში დაიბადა.

კოდორ ჰაუზი

uac(უაკ)070.4(479.22) ს-323

2 009882 616932

ავტორთა საყურადღებოდ!

რედაქციის მიერ შეუქმნათვი მასალაში დანიშნულია ავტორთა ხარჯით. ავტორთა მოსაზრებები, შეხატალება, მუდამ არ ემთხვეოდეს რედაქციის პოზიციას. ფაქტების სიზუსტეზე პასუხს ატვირთავს ავტორი.

გაზეთის მომწოდებელი ნომერი გამოვა ოთხშაბათს, 12 იანვარს

სრ	უსსოური ვალუტის კურსი: აშშ დოლარი - 3.0890; ევრო - 3.4952; ბრიტანული პირანა სტერლინგი - 4.1803; 100 რუბლი - 4.0616; თურქული ლირა - 0.2252; აზერბაიჯანული მანათი - 1.8193; 1000 სომხური დრამი - 6.3904.	აიონი 10 იანვარსთვის აკროსავალიტი საქართველო: ბარ - ლამ -2, ლვ +14 მონანი რაიონი - ლამ -4, ლვ +10 დასავლეთი საქართველო: ბარ - ლამ +7, ლვ +19 მონანი რაიონი - ლამ -3, ლვ +14 თბილისი: ლამ +2, ლვ +9	დაგვიკავით, მოგვწერით: ტელ: 296-72-86, 599-79-76-79, 568-82-09-84 ელ. ფოსტა: sakresp@mail.ru და sakresp@top.ge ვებ-გვერდი: www.sakresp.ge
-----------	--	--	---